

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

JAVNE USTANOVE KANTONALNA BOLNICA ZENICA

2021.

Broj: 01-02-08-11-3-2895-7/21

Sarajevo, septembar 2022.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	9
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	10
1.	UVOD	10
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	11
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	11
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	13
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	16
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	18
6.1	BILANS USPJEHA	18
6.1.1	Prihodi	18
6.1.1.1	Poslovni prihodi.....	18
6.1.1.2	Ostali prihodi i dobici	21
6.1.2	Rashodi	21
6.1.2.1	Poslovni rashodi	21
6.1.2.2	Finansijski rashodi	26
6.1.2.3	Ostali rashodi i gubici	26
6.1.3	Finansijski rezultat.....	26
6.2	BILANS STANJA.....	27
6.2.1	Stalna sredstva i dugoročni plasmani	27
6.2.2	Tekuća sredstva.....	33
6.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	33
6.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	33
6.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	34
6.2.3	Kapital	35
6.2.4	Dugoročna rezervisanja	35
6.2.5	Obaveze	36
6.2.5.1	Dugoročne obaveze	36
6.2.5.2	Kratkoročne obaveze	37
6.2.6	Pasivna vremenska razgraničenja	37
6.2.7	Popis sredstava i obaveza	37
6.2.8	Vanbilansna evidencija	38
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	38
6.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	39
6.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	39
7.	JAVNE NABAVKE	40
8.	OSTALI NALAZI	43
8.1	IT revizija procesa održavanja i razvoj IT sistema Ustanove	43
8.2	Sudski sporovi	45
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	45
V	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	49
	Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine	50
	Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine	52
	Izvještaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine (Direktna metoda).....	53
	Izvještaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2021. godine.....	55

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Javne ustanove Kantonalna bolnica Zenica (u daljem tekstu: Ustanova)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, finansijski izvještaji ne prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Ustanove na 31. 12. 2021. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Priznavanje prihoda po osnovu donacija od Vlade Zeničko-dobojskog kantona u iznosu od **1.073.479 KM** nije izvršeno na osnovu direktnе povezanosti između nastalih troškova i ostvarenih prihoda, što nije u skladu s Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje. Navedeno je imalo za posljedicu da su prihodi i finansijski rezultat precijenjeni (tačka 6.1.1.1 Izvještaja);
2. Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja Uprava Ustanove nije izvršila procjenu, niti objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja, odnosno nije postupila u skladu s tačkom 25. MRS-a 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja. Na 31. 12. 2021. godine akumulirani gubitak do visine kapitala iz ranijeg perioda iznosio je **12.133.294 KM**, ukupne obaveze **20.439.346 KM**, od čega se na kratkoročne obaveze odnosi **17.772.679 KM**, dok je tekuća imovina iznosila **12.482.807 KM**. Navedeno ukazuje na to da Ustanova tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati dospjele obaveze. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Ustanove da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, što nije objavljeno u finansijskim izvještajima (tačka 6.1.3 i tačka 6.5 Izvještaja);
3. Zalihe sirovina i materijala u ukupnom iznosu od **3.615.931 KM** nisu iskazane u skladu sa zahtjevima paragrafa 9. MRS-a 2 - Zalihe. Ustanova ne prati ročnu strukturu svih zaliha, niti utvrđuje neto nadoknadivu vrijednost na datum bilansa, radi pravilnog mjerjenja vrijednosti zaliha u skladu sa zahtjevima standarda. Efekte na finansijske izvještaje nije moguće kvantificirati (tačka 6.2.2.1 Izvještaja);
4. Stalna sredstva su precijenjena za **980.000 KM**, što se odnosi na sadašnju vrijednost građevinskih objekata koje Ustanova ne koristi i za koje nema pravo korištenja. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziju u FBiH i zahtjevima Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje (tačka 6.2.1 Izvještaja);
5. U okviru građevinskih objekata iskazan je iznos od **90.018 KM** sadašnje vrijednosti (stan) koji datira iz ranijeg perioda, za koji nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje, što nije u skladu s članom 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Za navedeni iznos ne možemo potvrditi vrijednost iskazanih stalnih sredstava na datum bilansa (tačka 6.2.1 Izvještaja).

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primjenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Ustanove u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za negativno mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- Za poslovni prostor iskazan u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 317.215 KM sadašnje vrijednosti (zgrada bivšeg stacionara Željezare Zenica) Ustanova ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu (tačka 6.2.1 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku Osnova za negativno mišljenje, utvrdili smo da nema ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Ustanove odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Ustanove da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Ustanovu ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovila Ustanova.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrol Ustanove;
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenošći korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Ustanove da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Ustanova prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Javne ustanove Kantonalna bolnica Zenica za 2021. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Ustanove za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Ustanova je obračunala i isplatila naknadu za regres u iznosu od 725.783 KM, iako je poslovala s gubitkom u prethodnoj godini, što nije u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u zdravstvu na području Zeničko-dobojskog kantona, Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u djelatnosti doktora medicine i stomatologije na području Zeničko-dobojskog kantona i Pravilnika o radu Ustanove (tačka 6.1.2.1 Izvještaja);
2. Plan javnih nabavki Ustanove za 2021. godinu nije sačinjen u skladu sa stvarnim potrebama, što je imalo za posljedicu neefikasno provođenje i dijeljenje postupaka. Navedeno nije u skladu s članovima 3. i 15. Zakona o javnim nabavkama (tačka 7. Izvještaja);
3. Popis imovine i obaveza (građevinskih objekata, potraživanja od kupaca, drugih kratkoročnih potraživanja, obaveza prema dobavljačima, pasivnih vremenskih razgraničenja i tuđe robe) i usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza nije izvršeno u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 6.2.7 Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Ustanove u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- Vlada Zeničko-dobojskog kantona je u toku 2020. godine donijela Izmjenu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu, koja je ustanovama iz oblasti zdravstva u vrijeme prirodne nesreće i epidemije omogućila prijem u radni odnos bez obveznog javnog oglašavanja. Uredbom nije definisano da li se ovaj izuzetak odnosi na prijem u radni odnos na određeno ili na neodređeno vrijeme. Uredba, kao i njene izmjene i dopune, na različit način tretira zapošljavanje u javnim zdravstvenim ustanovama tokom trajanja pandemije COVID-19. Ustanova je po ovom osnovu u toku 2021. godine primila u radni odnos ukupno 590 zaposlenika, od čega 58 (većinom medicinski kadar) na period duži od 120 dana, a 40 na neodređeno vrijeme (tačka 6.1.2.1 Izvještaja);
- Odredbama člana 41. Zakona o ustanovama definisano je da osnivač supsidijarno odgovara za obaveze ustanove i da je dužan pokriti višak rashoda nad prihodima u roku od 60 dana od dana usvajanja godišnjeg obračuna. Odlukom o preuzimanju prava i obaveza osnivača i usklađivanju organizacije i poslovanja Javne ustanove Kantonalna bolnica Zenica, definisano je da za svoje obaveze Ustanova odgovara sredstvima kojima raspolaže i da osnivač ne odgovara za njene obaveze. Ova Odluka nije u skladu s članom 41. Zakona o ustanovama u dijelu definisanja obaveza osnivača za pokriće viška rashoda nad prihodima koji je ostvarila Ustanova. Akumulirani gubitak do visine kapitala iskazan je na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 12.133.293 KM. Nije prezentirano da je osnivač (Vlada Zeničko-dobojskog kantona) poduzimao bilo kakve aktivnosti na pokriću iskazanog akumuliranog gubitka ranijih godina (tačka 6.2.3 Izvještaja).

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Ustanove odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrshodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Ustanove, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 26. 9. 2022. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Donijeti nedostajuće interne akte, mapu procesa, utvrditi rizike i u skladu s tim donijeti Registar rizika kako to nalaže Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.	4.
2.*	Statutom Ustanove utvrditi do kojeg pojedinačnog iznosa direktor raspolaže finansijskim sredstvima.	4.
3.*	Uspostaviti jedinicu interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.	4.
4.	Donijeti Plan integriteta u skladu s Akcionim planom i izvršavati obaveze utvrđene Akcionim planom za prevenciju korupcije „COVID 19“.	4.
5.*	Sačinjavati i usvajati Plan rada i razvoja i Godišnji program rada u skladu s članom 65. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 46. Statuta Ustanove.	5.
6.*	Upravni odbor treba blagovremeno razmatrati plan poslovanja, te u slučaju potrebe, u skladu sa njegovim ciljevima, revidirati i usaglasiti plan poslovanja.	5.
7.	Potrebno je da direktor podnosi Upravnom odboru tromjesečne izvještaje o cjelokupnom poslovanju, kako je propisano članom 68. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 61. Statuta.	5.
8.	Potrebno je da Upravni odbor usvoji godišnji obračun prije njegove predaje Finansijsko-informatičkoj agenciji, u skladu s članom 46. Statuta.	6.
9.*	Podnosići šestomjesečne i godišnje izvještaje o naplaćenom iznosu participacije Zavodu zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona na način definisan Odlukom o neposrednom učešću osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite.	6.1.1.1
10.	Prihode ostvarene po osnovu zaključenog Ugovora sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i Zavodom zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona za pružanje usluga zdravstvene zaštite evidentirati i iskazivati u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva.	6.1.1.1
11.*	Prihode po osnovu novčanih donacija evidentirati i iskazivati u obračunskom periodu u kojem su nastali, na osnovu direktnе povezanosti između nastalih troškova i ostvarenih prihoda, u skladu s Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje.	6.1.1.1
12.*	Utvrditi normative potrošnje goriva za službena vozila, te u skladu s tim provoditi kontrolu potrošnje goriva.	6.1.2.1
13.	Pravo na naknadu po osnovu regresa utvrđivati u skladu s Kolektivnim ugovorima i Pravilnikom o radu Ustanove.	6.1.2.1
14.*	Ugovore o djelu zaključivati samo za poslove koji se obavljaju jednokratno i koji traju određeno vrijeme, u skladu sa zakonskim propisima, a za sistematizovana radna mjesta ugovore zaključivati u skladu sa Zakonom o radu.	6.1.2.1

15.	Prema osnivaču poduzeti aktivnosti s ciljem njegovog uključivanja u rješavanje finansijskih problema Ustanove, kako bi se osigurao daljnji nesmetani rad Ustanove, u skladu s članom 41. Zakona o ustanovama.	6.1.3
16.	Obezbjediti relevantnu dokumentaciju na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje ostalih materijalnih sredstava (stan), kao i dokumentaciju o njegovoj vrijednosti, s ciljem realnog iskazivanja imovine u finansijskim izvještajima.	6.2.1
17.*	Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, i izvršiti test na umanjenje vrijednosti investicija u toku, kako bi se utvrdilo odstupanje nadoknadive vrijednosti imovine od knjigovodstvenog iznosa, u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine. ²	6.2.1
18.	Izvršiti usklađivanje knjigovodstvene evidencije građevinskih objekata Ustanove shodno raspoloživoj dokumentaciji o vlasništvu i posjedu.	6.2.1
19.	Rashodovana stalna sredstva evidentirati u vanbilansnim evidencijama do likvidacije i donošenja odluke o postupanju s tim stalnim sredstvima.	6.2.1
20.	Na datum bilansa izvršiti procjenu neto nadoknadive vrijednosti zaliha, u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe.	6.2.2.1
21.	Odlukom utvrditi broj pomoćnih blagajni u skladu s Pravilnikom o blagajničkom poslovanju Ustanove.	6.2.2.2
22.	Potraživanja za nefakturisane prihode evidentirati na poziciji aktivnih vremenskih razgraničenja u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva.	6.2.2.3
23.*	Uskladiti iskazani osnovni kapital u poslovnim knjigama i u sudskom registru.	6.2.3
24.	Rezervisanja za otpremnine kod odlaska u penziju vršiti u skladu s MRS-om 19 - Primanja zaposlenih, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, kako bi na datum bilansa rashodi, obaveze i finansijski rezultat bili realno iskazani.	6.2.6
25.*	Kod provođenja godišnjeg popisa utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza, usaglasiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem i provesti potrebna knjigovodstvena evidentiranja za utvrđene razlike, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.2.7
26.*	Izvršiti procjenu sposobnosti Ustanove da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu i sačiniti bilješke uz finansijske izvještaje u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.	6.5
27.*	Plan javnih nabavki sačinjavati u skladu sa stvarnim potrebama, a postupke provoditi u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u dijelu primjene odgovarajućeg postupka.	7.
28.	Tendersku dokumentaciju sačinjavati u potpunosti u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima, kako bi sadržavala sve neophodne informacije na osnovu kojih ponuđači mogu pripremiti svoje ponude.	7.
29.	Provesti postupak javne nabavke usluga platnog prometa u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.	7.

² Objedinjene dvije preporuke u jednu (Na datum bilansa izvršiti test na umanjenje vrijednosti investicija u toku, kako bi se utvrdilo odstupanje nadoknadive vrijednosti imovine od knjigovodstvenog iznosa, u skladu s MRS-om 36 - Umanjenje vrijednosti imovine; Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine).

30.*	Ugovarati usluge po vrstama, količinama i cijenama usluga, s ciljem bolje kontrole njihovog izvršenja.	8.1
31.*	Izraditi i usvojiti strateški plan razvoja s ciljem izgradnje informacionog sistema u skladu s poslovnim ciljevima.	8.1

* nerealizovana preporuka iz prethodnog perioda (15)

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
- Plan poslovanja Javne ustanove Kantonalna bolnica Zenica za 2021. godinu;
- Zakon o ustanovama;
- Zakon o zdravstvenom osiguranju;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Uredba o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu;
- Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u djelatnosti doktora medicine i stomatologije na području Zeničko-dobojskog kantona;
- Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u zdravstvu na području Zeničko-dobojskog kantona;
- Statut Javne ustanove Kantonalna bolnica Zenica; kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Javna ustanova Kantonalna bolnica Zenica osnovana je Zakonom o Javnoj ustanovi Kantonalna bolnica,³ koji je prestao važiti 30. 7. 2012. godine, kada je Skupština Zeničko-dobojskog kantona donijela Zakon o prestanku važenja Zakona o Javnoj ustanovi Kantonalna bolnica.⁴ Istovremeno je donesena Odluka o preuzimanju prava i obaveza osnivača i usklađivanju organizacije i poslovanja Javne ustanove Kantonalna bolnica (u daljem tekstu: Odluka o preuzimanju prava).⁵ Prema Odluci, Skupština Zeničko-dobojskog kantona je preuzeila prava i obaveze osnivača Javne ustanove Kantonalna bolnica, koja je dalje nastavila sa radom i poslovanjem pod promijenjenim nazivom Javna ustanova Kantonalna bolnica Zenica (u daljem tekstu: Ustanova).

Po osnovu navedenog, Rješenjem Općinskog suda u Zenici br. 043-0-Reg-13-000406 od 19. 3. 2013. godine izvršena je promjena naziva Ustanove i promjena lica ovlaštenog za zastupanje. Prema ovom Rješenju, osnivač Ustanove je Zeničko-dobojski kanton (u daljem tekstu: Kanton), sa ukupnim osnivačkim kapitalom od 35.075.560 KM.

Ustanova ima svojstvo pravnog lica sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim Zakonom o zdravstvenom osiguranju FBiH, Odlukom o preuzimanju prava i Statutom Ustanove.

Djelatnost Ustanove odnosi se na dijagnostiku, liječenje, medicinsku rehabilitaciju i zdravstvenu njegu bolesnika, te osiguranje boravka i prehrane bolesnika. Ustanova obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti FBiH, kao što su: organizovanje nastave za studente fakulteta zdravstvenog usmjerjenja, dodiplomsku i postdiplomsku nastavu, obavljanje nastavnog rada za obrazovanje medicinskih tehničara, obavljanje naučno-istraživačkog rada u oblasti medicinskih nauka, organizovanje i obavljanje stalnog stručnog usavršavanja svih profila zdravstvenih radnika u skladu s razvojem, izradom i popravkom ortopedskih pomagala za vlastite potrebe i potrebe drugih zdravstvenih ustanova, vrši nabavku lijekova, sanitetskog materijala, medicinske i druge opreme i rezervnih dijelova, isključivo za vlastite potrebe, obavlja poslove vještačenja alkohola u krvi, prevoz bolesnika i zdravstvenih radnika od mjesta oboljelog, do mjesta konačnog zbrinjavanja.

Organji upravljanja i rukovođenja Ustanovom su Upravni odbor i direktor.

Rješenjem Vlade Kantona 7. 7. 2021. godine imenovan je Upravni odbor na mandatni period od četiri godine, u sljedećem sastavu: Bruno Bojić (predsjednik) i članovi Amira Hadžić, Abaz Alispahić i Tarik Zulović. S obzirom na to da Upravni odbor mora imati predsjednika i četiri člana, Ustanova je uputila urgenciju Vladi Kantona da hitno imenuje i četvrtog člana Upravnog odbora, koji će biti predstavnik stručnih radnika zdravstvene ustanove, nakon čega je 9. 9. 2021. godine Vlada Kantona donijela Rješenje o privremenom imenovanju Nihada Ribića kao člana Upravnog odbora, na period od najduže tri mjeseca. Dana 24. 11. 2021. Vlada Kantona je donijela Rješenje o konačnom imenovanju Nihada Ribića kao člana Upravnog odbora. Prethodni Upravni odbor djelovao je u periodu od 10. 2. 2017. do imenovanja novog Upravnog odbora, u sastavu: Pero Matijević – predsjednik, te članovi: Sabrija Kaknjo, Senaudin Kulačić, Nejra Latić i Nedim Baručić. Po isteku mandata, oni su 24. 2. 2021. angažovani po Rješenju Vlade Kantona kao privremeni Upravni odbor, a najduže na period od tri mjeseca, a sve do 7. 7. 2021, kada je imenovan novi Upravni odbor.

Ustanovom rukovodi direktor Rasim Skomorac, kojeg je Upravni odbor Ustanove imenovao 3. 3. 2020. godine, na mandatni period od četiri godine (što mu je ujedno i drugi mandat), nakon provedene konkursne procedure (javni poziv).

Unutrašnja organizacija Ustanove uređena je internim aktom - Pravilnikom o radu koji je donesen u 2021. godini, te njegovim prilogom „Unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjestâ“, na koji je Vlada Kantona 19. 3. 2021. godine dala saglasnost.

³ „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, br.11/97 i 2/98

⁴ „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, br.11/12

⁵ „Sl. novine Zeničko-dobojskog Kantona“, broj 11/12

Sistematizovano je 1.827 radnih mјesta, a na 31. 12. 2021. godine Ustanova je imala 1.748 zaposlenika. Od ukupnog broja zaposlenih, 68 se odnosi na doktore medicine na specijalizaciji, a šest na doktore medicine-sekundarce, čija radna mјesta nisu obuhvaćena sistematizacijom. Nakon završetka specijalizacije, odnosno po obavljanju pripravničkog staža, ovi doktori medicine će stići uslove za sistematizovano radno mјesto doktor specijalista, odnosno doktor medicine.

Sjedište Ustanove je u ulici Crkvice br. 67, Zenica.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ustanove za 2021. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja plana. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od decembra 2021. godine do jula 2022. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) izvršio je finansijsku reviziju Ustanove za 2016. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Ustanova je postupila u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestila je o preduzetim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da su preduzimane određene mjere, u skladu s planiranim aktivnostima, ali da i dalje postoji značaj broj preporuka koje su djelimično realizovane ili koje su nerealizovane.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Formirana je Služba za javnu nabavku, čime je uspostavljen efikasan sistem u provođenju javnih nabavki i praćenja realizacije ugovora, u cilju povećanja efikasnosti i centralizacije poslova.
- 2) Ugovori o radu su zaključeni u skladu sa Zakonom o radu, tako da se ugovori o radu zaposlenika sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima ne vezuju za mandat direktora.
- 3) Ustanova je donijela Pravilnik o unutrašnjem sistemu poboljšanja kvaliteta i sigurnosti, kao i Strategiju poboljšanja kvaliteta za period 2019-2024. godina, vrši se unutrašnji nadzor i sačinjavaju se izvještaji o unutrašnjem nadzoru nad radom organizacionih jedinica i zdravstvenih radnika tokom cijele godine.
- 4) Ustanova je donijela Godišnji plan poslovanja u skladu s članom 13. Statuta, kojim je utvrđeno da Upravni odbor usvaja isti u decembru tekuće godine za narednu godinu.
- 5) Priznavanja prihoda u finansijskim izvještajima se vrši u skladu sa MRS-om 18 - Prihodi i MRS-om 20 - Računovodstvo državnih davanja i objavljivanje državne pomoći, onda kada su ispunjeni propisani uslovi.
- 6) Pravilnikom o radu i rješenjima o priznavanju naknade za prevoz na posao i s posla utvrđeno je da zaposlenik čije je mjesto prebivališta udaljeno više od 7 km od mesta rada, ima pravo na naknadu troškova prevoza u visini od 40% autobuske karte za prevoz na toj relaciji.

- 7) Izdaci na osnovu zaključenih ugovora o djelu iskazivani su za period na koji se odnose s ciljem istinitog i fer finansijskog izvještavanja, i sačinjavani su izvještaji o obavljenom poslu prije isplate.
- 8) U skladu sa Zaključkom Upravnog odbora od 21. 4. 2017. godine, Ustanova je sačinila Sanacioni plan za period 2017-2023. godine.
- 9) Provode se aktivnosti na naplati potraživanja u skladu s usvojenim politikama potraživanja.
- 10) Vrši se redovna analiza svih neutuženih potraživanja i poduzimaju se potrebne aktivnosti na njihovom utuženju.
- 11) Nadležni sektori Ustanove ostvaruju međusobnu saradnju s ciljem iskazivanja pokrenutih sudskih sporova protiv bivših zaposlenika na osnovu ugovora o specijalizaciji u poslovnim knjigama Ustanove.
- 12) Rezervisanja po izvjesnim sudskim sporovima vrše se u skladu s MRS-om 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, kako bi se izbjegle materijalno značajne greške i kako bi finansijski izvještaji po svim bitnim pitanjima prikazali istinito i objektivno finansijski položaj i rezultat poslovanja Ustanove.
- 13) Prilikom ugoveranja pružanja usluga plaćanje dobavljačima se ugovara sukcesivno, odnosno uslovljeno je pružanjem usluge.
- 14) Ustanova je u prethodnom periodu izvršila određena unapređenja IT sistema u svrhu osiguranja adekvatnih performansi i kapaciteta.
- 15) Osigurane su adekvatne IT kontrole u računovodstvenim softverskim aplikacijama.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Tokom 2021. godine Ustanova nije u skladu s članom 12. Odluke o neposrednom učeštu osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite dostavljala Zavodu za zdravstveno osiguranje Zeničko-dobojskog kantona šestomjesečne i godišnje izvještaje o naplaćenom iznosu participacije, niti je vršila redovno uplatu mjesecnih iznosa participacije na račun Zavoda za zdravstveno osiguranje Zeničko-dobojskog kantona. Međutim, tokom 2022. godine, Ustanova je vršila mjesечnu uplatu Zavodu za zdravstveno osiguranje Zeničko-dobojskog kantona participacije u skladu s ovom Odlukom (zbog navedenog ponovljen je samo dio preporuke koji se odnosi na podnošenje izvještaja o naplaćenom iznosu participacije Zavodu).
- 2) Ustanova je donijela Pravilnik o uslovima i načinu korištenja, upravljanja, održavanja i registracije službenih motornih vozila, ali niti ovim, niti bilo kojim drugim aktom nije utvrdila normative potrošnje goriva.
- 3) Izvršen je popis stalnih sredstava, ali nije izvršen popis građevinskih objekata, potraživanja i obaveza, niti je izvršeno usaglašavanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem imovine i obaveza. Upravni odbor je usvojio Elaborat o popisu za 2021. godinu.
- 4) Iako su konstatovana poboljšanja u provođenju postupaka javnih nabavki, Ustanova je i u 2021. godini zbog žalbi provodila postupke javne nabavke istovrsnih roba u vrijednosti iznad 6.000 KM.

Nerealizovane preporuke

- 1) Statutom Ustanove utvrditi do kojeg pojedinačnog iznosa direktor raspolaže finansijskim sredstvima.
- 2) Potrebno je da Upravni odbor, u skladu s članom 45. Statuta, doneće Godišnji program rada.
- 3) Uspostaviti internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH, u cilju kontinuiranog i sistemskog praćenja rada u svom oblastima poslovanja.
- 4) Potrebno je donijeti interne procedure kojima bi se definisala metodologija planiranja kao i procedure koje bi osigurala praćenje efikasnosti i ekonomičnosti planiranih aktivnosti.⁶

⁶ Ocenjom postupanja po preporukama konstatovano je da ova preporuka nije realizovana za 2021. godinu. Direktor Ustanove je 27. 4. 2022. godine donio proceduru Priprema i izrada plana poslovanja, zbog čega nije ponovljena prethodno data preporuka.

- 5) Upravni odbor treba na godišnjem osnovu razmotriti plan poslovanja, te u slučaju potrebe, a u skladu s njegovim ciljevima, revidirati i usaglasiti plan poslovanja.
- 6) Prihode priznavati na osnovu vjerodostojne i validne dokumentacije kako bi bili realno iskazani u finansijskim izvještajima.
- 7) Ugovore o djelu zaključivati za obavljanje poslova, koji ne spadaju u redovnu djelatnost Ustanove, te vršiti blagovremeno zaključivanje istih.
- 8) Uplatu poreza na dodatna primanja zaposlenicima vršiti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak. Obavljenom revizijom smo konstatovali da po ovoj preporuci Ustanova nije postupila u 2021., ali je postupila u 2022. godini, zbog čega ona nije ponovljena.
- 9) Na datum bilansa izvršiti test na umanjenje vrijednosti investicija u toku, kako bi se utvrdilo odstupanje nadoknade vrijednosti imovine od knjigovodstvenog iznosa u skladu s MRS-om 36 - Umanjenje vrijednosti imovine.
- 10) Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknade vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine.
- 11) Izvršiti usklajivanje upisanog osnovnog kapitala u sudskom registru sa osnovnim kapitalom iskazanim u finansijskim izvještajima Ustanove.
- 12) Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.
- 13) Ugovarati usluge po vrstama, količinama i cijenama usluga u cilju bolje kontrole izvršenja.
- 14) Izraditi i usvojiti strateški plan razvoja u cilju izgradnje informacionog sistema u skladu s poslovnim ciljevima.

Preporuka za koju nije izvršena ocjena postupanja

- 1) Pravilnikom o radu obuhvatiti sve naknade plaća koje se obračunavaju i isplaćuju zaposlenicima Ustanove, a isplatu dodatnih primanja direktoru vršiti u visini utvrđenoj Zaključkom Vlade Kantona. Nije izvršena ocjena postupanja jer su Kolektivnim ugovorom definisane naknade koje Ustanova može isplatiti, a zaključak Vlade Kantona koji definiše dodatna primanja direktora odnosio se na 2016. godinu.

Nakon izvršene revizije za 2021. godinu data je ukupno 31 preporuka, od čega je 16 novih i 15 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2016. godinu.

Postupanje po Pismu rukovodstvu

U toku obavljenе prethodne revizije konstativali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem Pisma rukovodstvu koje je dostavljeno nakon obavljenе prethodne revizije, obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti u cilju njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2021. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

U Pismu rukovodstvu dato je devet preporuka, od čega je jedna implementirana do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, tri su djelimično implementirane, a pet preporuka nije implementirano.

Preporuke koju su djelimično implementirane ili nisu nikako ponovit će se u okviru Izvještaja.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Ustanova u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,⁷ Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁸ i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁹ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.¹⁰

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, rukovodstvo Ustanove je odgovorno za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i usklađenost sa važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje odgovarajućih internih akata.

Ustanova je usvojila značajan broj internih akata i procedura u cilju uspostavljanja funkcionalnog i efikasnog sistema internih kontrola: Pravilnik o radu (sa Prilogom 1. Unutrašnja organizacija sa sistematizacijom radnih mesta i Prilogom 2. Opis poslova radnih mesta), Pravilnik o računovodstvu i reviziji, Pravilnik o računovodstvenim politikama, Pravilnik o finansijskom poslovanju, Pravilnik o blagajničkom poslovanju, Pravilnik o unutrašnjem sistemu poboljšanja kvaliteta i sigurnosti, Pravilnik o uslovima i načinu korištenja, upravljanja, održavanja i registracije službenih motornih vozila i druge. Međutim, Ustanova za dio poslovnih procesa nije sačinila sljedeće interne akte: Pravilnik o reprezentaciji, akt kojim bi se regulisali normativi utroška goriva, kao ni Pravilnik o kolanju dokumentacije Ustanove.

Statutom Ustanove utvrđeno je da direktor odlučuje o raspolažanju sredstvima u okviru godišnjeg plana rada i finansijskog plana, međutim istim nije precizirano do koje pojedinačne vrijednosti direktor i raspolaže sredstvima. Pravilnikom o javnim nabavkama nije jasno definisano u čijoj nadležnosti je donošenje odluke o dodjeli ugovora, samo da je isto uslovljeno izabranim postupkom za dodjelu ugovora, bez navođenja u kojim postupcima to vrši Upravni odbor, odnosno direktor.

Direktor Ustanove je donio 14. 3. 2022. godine Odluku o imenovanju koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu.

Ustanova nije sačinila mapu procesa, nije izvršila identifikaciju i procjenu rizika, niti je donijela interni akt kojim bi se uredilo upravljanje rizicima na nivou Ustanove.

Ustanova nije donijela interne akte za sve poslovne procese i nije uspostavila sistem internih kontrola prema COSO modelu, kako to nalažu odredbe Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Preporuke:

- ***donijeti nedostajuće interne akte, mapu procesa, utvrditi rizike i u skladu s tim donijeti Registar rizika, kako to nalaže Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH;***
- ***Statutom Ustanove utvrditi do kojeg pojedinačnog iznosa direktor raspolaže finansijskim sredstvima.***

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17, 3/19

⁹ „Sl. novine FBiH“ br. 57/16

¹⁰ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. Ovaj model definiše internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo zajedno sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

Unutrašnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih zaposlenika

Ustanova je donijela Pravilnik o unutrašnjem sistemu poboljšanja kvaliteta i sigurnosti kako je utvrđeno Statutom i Zakonom o zdravstvenoj zaštiti. U njemu su definisani upravljanje kvalitetom, upravljanje rizikom i sigurnošću, organizacija upravljanja optimumom kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga, prava i obaveze zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika u procesu poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga, samoocjena i unutrašnja ocjena dospoljutog nivoa za certifikaciju/akreditaciju i dr.

Nadzor se provodi na osnovu godišnjeg plana i Programa provođenja unutrašnjeg nadzora za 2021. godinu, koji je dostavljen kantonalnom Ministarstvu zdravstva 28. 12. 2020. godine. Sačinjen je polugodišnji Izvještaj o izvršenom nadzoru nad radom organizacionih jedinica za 2021. godinu, za koji je Stručno vijeće Ustanove donijelo Zaključak kojim se prima k znanju navedeni izvještaj. Stručno vijeće Ustanove je 30. 3. 2022. godine donijelo i Zaključak kojim prima k znanju Izvještaj o realizaciji godišnjeg plana i programa provođenja unutrašnjeg nadzora Ustanove za 2021. godinu.

Bezbjednosni standardi

U skladu s članom 55. Zakona o zdravstvenoj zaštiti Ustanova je dužna uspostaviti sistem sigurnosnih standarda. Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (u dalnjem tekstu: AKAZ) je jedini nadležni organ u oblasti poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga i akreditacije zdravstvenih ustanova u FBiH. Akreditacija podrazumijeva postupak kojim se ocjenjuje i potvrđuje da zdravstvena ustanova zadovoljava unaprijed definisane i objavljene standarde sigurnosti i kvaliteta u procesu pružanja zdravstvene zaštite, kao i sticanje akreditacijskog statusa kod AKAZ-a. Akreditacija obuhvaća i certifikaciju i vrši se svake tri godine u skladu sa Zakonom o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu FBiH.¹¹ Članom 6. ovog Zakona definisano je da je učešće u programu akreditacije dobrovoljan proces koji se vrši na zahtjev zdravstvenih ustanova primarne i bolničke zdravstvene zaštite, a dodjeljuje se onim zdravstvenim ustanovama za koje se dokaže da su ispunile postavljene standarde i kriterije propisane od AKAZ-a.

Prema prezentiranim podacima, AKAZ je Ustanovi izdao akreditaciju za Kliniku za ginekologiju i akušerstvo. Početkom 2022. godine, AKAZ je izdao i Potvrdu o procesu uspostave sistema sigurnosti i kvaliteta bolnice, kojom se potvrđuje da je Ustanova otpočela proces uspostavljanja sistema sigurnosti i kvaliteta prema Standardima sigurnosti i kvaliteta za bolnice, verzija 2020, o čemu je zaključen Ugovor o realiziranju programa facilitacije za uvođenje sistema poboljšanja kvaliteta i pripremi za certifikaciju/akreditaciju od 31. 12. 2021, radi pripreme i pribavljanja dokaza o ispunjenosti uslova prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama – certifikata o uspostavljenom sistemu standarda sigurnosti i kvaliteta (akreditacija). Kako je prezentirano, u narednom periodu Ustanova će nastaviti sa procesom akreditacije, te nastaviti proces razvijanja tercijarnih usluga što će joj omogućiti dobijanja statusa univerzitetske bolnice.

Interna revizija

Pravilnikom o radu Ustanove nije predviđena Jedinica interne revizije. Ustanova je korisnik javnih sredstava, jer se najvećim dijelom finansira iz sredstava doprinosa za zdravstveno osiguranje, putem Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Zavod), shodno čemu se odredbe Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH¹² primjenjuju na Ustanovu. Članom 3. Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH¹³ definisano je da se kriteriji za uspostavljanje Jedinice za internu reviziju smatraju ispunjenim kada je ispunjen najmanje jedan od propisanih iz tačke b), c), d) ili e) stava (1) člana 3. (Ustanova je ispunila sva četiri kriterija).

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 59/05, 52/11 i 6/17

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 47/08, 101/16

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

Imajući u vidu navedeno, konstatovano je da nije uspostavljena funkcija interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.

Preporuka:

- *uspostaviti jedinicu interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.*

Prevencija korupcije

Vlada Kantona je u julu 2020. godine donijela Akcioni plan za prevenciju korupcije „COVID 19“, prema kojem je Ustanova bila u obavezi da u roku od 30 dana od dana usvajanja Akcionog plana odredi tijelo koje će biti centralna tačka za evidentiranje svih primljenih i raspoređenih materijalnih i finansijskih sredstava/donacija, na osnovu obavještenja kantonalnih ministarstava, drugih tijela uprave i ostalih institucija Kantona, te da vrši kontrolu namjenske upotrebe dodijeljenih sredstava, kao i postignutih rezultata iz aktivnosti koje su tim sredstvima realizovane. Također, Ustanova je bila u obavezi da kontinuirano informiše Tim Vlade Kantona za borbu protiv korupcije o obavljenim aktivnostima, te da u roku od 30 dana od dana usvajanja Akcionog plana dostavi spisak svih novozaposlenih i radno angažovanih po bilo kojem osnovu za vrijeme trajanja stanja nesreće i vanrednih okolnosti. U skladu sa ovim Akcionim planom, Ustanova ima obavezu transparentno i javno objavit planove izvršenih javnih nabavki, njihovih izmjena i dopuna za vrijeme trajanja stanja prirodne nesreće, na web stranici kantona, te izvještavati Službu za zajedničke poslove Kantona o javnim nabavkama. Nije nam prezentirana dokumentacija u vezi s aktivnostima Ustanove u skladu s Akcionim planom za prevenciju korupcije „COVID 19“.

Pored ovoga, Vlada Kantona je donijela Strategiju za borbu protiv korupcije Vlade Zeničko-dobojskog kantona 2017-2019; Zaključak od 31. 3. 2022. godine o usvajanju nove Strategije za borbu protiv korupcije Zeničko-dobojskog kantona 2022-2026. godine i Odluku od 10. 6. 2022. godine o usvajanju Akcionog plana za prevenciju i borbu protiv korupcije Zeničko-dobojskog kantona za period 2022-2024. godina. U novoj strategiji navedeni su ciljevi i prioriteti prevencije i borbe protiv korupcije, način njihovog ostvarivanja, institucionalni okvir za provedbu, praćenje, evaluaciju i izvještavanje.

U skladu sa Strategijom za period 2017-2019. godina, sve zdravstvene ustanove su trebale izvršiti sveobuhvatne analize stanja u oblastima esencijalne liste lijekova, procesa izdavanja lijekova i ortopedskih pomagala, te na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja, preporučiti i implementirati mјere za sprečavanje nastanka korupcije i njeno otkrivanje u procesima izrade esencijalnih listi, propisivanja i trošenja medikamenta i izdavanja ortopedskih pomagala. Prema Akcionom planu za borbu protiv korupcije 2017-2019. godine, Ustanova je trebala sačiniti Plan djelovanja protiv korupcije i Plan integriteta. Ustanova je kao dio Tima Vlade Kantona za borbu protiv korupcije učestvovala u edukacijama i izradi akata koji se odnose na ovu oblast. Ustanova je 28. 4. 2020. godine donijela Pravilnik za prevenciju i sprečavanje korupcije. Nije nam prezentirano da je Ustanova sačinila Plan integriteta, niti nam je prezentirana dokumentacija iz koje bi bilo vidljivo da je Ustanova izvršavala svoje obaveze utvrđene Akcionim planom za prevenciju korupcije „COVID 19“.

Preporuka:

- *donijeti Plan integriteta u skladu s Akcionim planom i izvršavati obaveze utvrđene Akcionim planom za prevenciju korupcije „COVID 19“.*

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Ustanova nije donijela Godišnji program rada za 2021. godinu, u skladu s članom 65. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 46. Statuta Ustanove. Plan poslovanja za 2021. usvojio je Upravni odbor 30. 12. 2020. godine, kojim su planirani ukupni prihodi 72.180.000 KM i ukupni rashodi 76.217.618 KM, kao i gubitak u iznosu 4.037.618 KM. S obzirom na to da je Ustanova u 2020. godini poslovala sa gubitkom 1.174.476 KM,

Plan poslovanja za 2021. godinu je rađen na osnovu trenda ostvarenja prihoda prethodne godine i uz planiranje minimalnih povećanja troškova poslovanja u odnosu na 2020. godinu. Uz Plan poslovanja nije dato obrazloženje o planiranju gubitka za 2021. godinu (4.037.618 KM) i načinu njegovog pokrića. Tokom obavljanja revizije nisu nam bile prezentirane Procedure o izradi programa rada, kao ni način i metodologija izrade i donošenja plana poslovanja Ustanove (usaglašavanje Plana poslovanja Ustanove sa budžetom Kantona i finansijskim planom prihoda i rashoda Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona). Direktor Ustanove je 27. 4. 2022. godine donio proceduru Priprema i izrada plana poslovanja, koja će se primjenjivati u narednom periodu.

Prema Izvještaju o finansijskom poslovanju za 2021. godinu, osnovne ekonomske kategorije su planirane i ostvarene u sljedećim iznosima:

R. br.	Pozicija	Plan za 2021. god.	Ostvareno u 2021. godini	Ostvareno u 2020. godini	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5	6
I	Prihodi	72.180.000	82.381.451	71.175.147	114
II	Rashodi	76.217.618	81.394.078	72.349.624	107
III	Gubitak	4.037.618	-	1.174.477	-
IV	Dobit prije poreza (I-II)	-	987.373	-	-

Kao što se može vidjeti iz podataka u tabeli, Ustanova je u 2021. godini iskazala ostvarenje prihoda u iznosu od 82.381.451 KM, rashoda u iznosu od 81.394.078 KM, i iskazala je višak prihoda nad rashodima (dabit) u iznosu od 987.373 KM.

Uvidom u dokumentaciju konstatovana su na pojedinim pozicijama prekoračenja planiranih rashoda u ukupnom iznosu od 6.564.244 KM i manje ostvarenih rashoda u odnosu na plan u iznosu od 1.387.784 KM, što u konačnici predstavlja ukupno povećanje rashoda u finansijskom izvještaju u iznosu od 5.176.460 KM. Prekoračenja na pojedinim pozicijama se odnose na slijedeće rashode: lijekovi i potrošni medicinski materijal 3.638.827 KM, medicinski plinovi 777.870 KM, održavanje opreme 600.511 KM i dr. Neki rashodi nisu ni planirani Planom poslovanja: rezervisanja za sudske sporove 75.885 KM i rezervisanja za otpremnine 44.955 KM. Prihodi u 2021. godini su ostvareni u iznosu od 82.381.451 KM, što je za 10.201.451 KM više od planiranog iznosa (72.180.000 KM). Nije prezentirana dokumentacijska osnova za planiranje predmetnih prihoda i rashoda u navedenim iznosima. **Na osnovu navedenog smatramo da planiranje prihoda i rashoda u Planu poslovanja za 2021. godinu nije vršeno na bazi realnih ulaznih parametara, odnosno na realnim očekivanjima priliva prihoda kao i stvarnih potreba Ustanove.**

Iako su konstatovana značajna odstupanja ostvarenih u odnosu na planirane prihode i rashode, u toku 2021. godine nisu vršene izmjene i dopune Plana poslovanja za 2021. godinu, kojim bi se izmijenili planirani iznosi prihoda i rashoda u skladu s realizacijom.

Direktor tokom 2021. godine, kao ni u prethodnom periodu, nije podnosio Upravnom odboru tromjesečne izvještaje o cijelokupnom poslovanju Ustanove u skladu s članom 68. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 61. Statuta Ustanove.

Upravni odbor je 17. 5. 2022. godine usvojio Izvještaj o poslovanju Ustanove za 2021. godine, koji je dostavljen kantonalnom Ministarstvu zdravstva, u skladu s članom 65. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 46. Statuta Ustanove.

Preporuke:

- **sačinjavati i usvajati Plan rada i razvoja i Godišnji program rada u skladu s članom 65. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 46. Statuta Ustanove;**
- **Upravni odbor treba blagovremeno razmatrati plan poslovanja, te u slučaju potrebe, u skladu sa njegovim ciljevima, revidirati i usaglasiti plan poslovanja;**
- **potrebno je da direktor podnosi Upravnom odboru tromjesečne izvještaje o cijelokupnom poslovanju, kako je propisano članom 68. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 61. Statuta.**

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2021. godinu Ustanova je sačinila i dostavila nadležnim organima i institucijama, u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

Upravni odbor Ustanove je 24. 2. 2022. godine donio Odluku o utvrđivanju finansijskih izvještaja za 2021. godinu i Odluku o raspodjeli ostvarene dobiti za 2021. godinu (987.373 KM) na neraspoređenu dobit.

Iako je trebao, Upravni odbor nije usvojio godišnji obračun za 2021. godinu, što nije u skladu s članom 46. Statuta.

Preporuka:

- potrebno je da Upravni odbor usvoji godišnji obračun prije njegove predaje Finansisko-informatičkoj agenciji, u skladu s članom 46. Statuta.

6.1 BILANS USPJEHA

6.1.1 Prihodi

U Godišnjim finansijskim izvještajima za 2021. godinu, iskazani su prihodi 82.381.451 KM. Struktura ostvarenih prihoda prikazana je u narednoj tabeli:

	KM	KM
	1. 1. - 31. 12. 2021.	1. 1. - 31. 12. 2020.
PRIHODI	82.381.451	71.175.147
Poslovni prihodi	82.234.488	70.867.806
Prihodi od prodaje učinka	320.022	0
Ostali poslovni prihodi	81.914.466	70.867.806
Finansijski prihodi	15.882	112.072
Ostali prihodi i dobici	131.081	195.269

Računovodstvenim politikama, uskladenim sa zahtjevima iz standarda, uređene su politike vrednovanja i iskazivanja prihoda. Prihodi se priznaju po principu fakturisane realizacije iznosa prihoda koji je moguće utvrditi. Prihod se vrednuje po fer vrijednosti naknade koja je primljena ili se potražuje. Razgraničeni prihodi, odnosno prihodi koji ne ispunjavaju uslove priznavanja u tekućem obračunskom periodu odgađaju se preko računa vremenskih razgraničenja na buduće periode. Naplaćeni prihodi koji se odnose na buduće periode, a za koje nije bilo iskazano potraživanje u poslovnim knjigama evidentiraju se u korist pasivnih vremenskih razgraničenja. Donacije se priznaju kao prihod na bazi principa sučeljavanja prihoda i rashoda. Donacije vezane za sredstva, uključujući nenovčane pomoći po fer vrijednosti, priznaju se u bilansu stanja kao odloženi prihod. Iznos odloženog prihoda se priznaje kao prihod u bilansu uspjeha na sistemskoj i racionalnoj osnovi u toku perioda korisnog vijeka trajanja sredstva.

6.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 82.234.488 KM, a najveći dio su ostali poslovni prihodi koji iznose 81.914.466 KM.

Ostali poslovni prihodi sastoje se od prihoda iz namjenskih izvora finansiranja u iznosu od 70.862.327 KM, prihoda od donacija 9.868.504 KM i ostalih prihoda po drugim osnovama 1.183.635 KM.

Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja iskazani su u iznosu od 70.862.327 KM. Najznačajniji su prihodi koje Ustanova ostvaruje od Zavoda 65.431.972 KM i čine 79,50% ukupno iskazanih poslovnih prihoda. Preostali iskazani prihodi odnose se na prihode od: Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH 2.359.864 KM, drugih kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja 1.540.032 KM, budžeta Kantona 1.303.959 KM i Zavoda za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona 226.500 KM. Od

navedenog iznosa, prihodi u iznosu od 61.693.974 KM se odnose na doznačena sredstva Zavoda putem mjesecnih dotacija, u skladu sa zaključenim ugovorom i Aneksom I tog ugovora za 2021. godinu.

Planiranje i doznačavanje sredstava Ustanovi (kao i ostalim zdravstvenim ustanovama na području Kantona) za 2021. godinu, izvršeno je u skladu s Odlukom o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda i zdravstvenih ustanova.¹⁴ Navedenom Odlukom, kao i primjenom Naredbe o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u FBiH¹⁵ i Jedinstvene metodologije kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove,¹⁶ utvrđeni su elementi za zaključivanje ugovora iz oblasti primarne, konzultativno-specijalističke, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite, pneumoftiziološke bolničke zdravstvene zaštite, način izračunavanja vrste i obima zdravstvenih usluga, te način izvještavanja. Preostali iznos od 3.152.065 KM odnosi se na prihode koje je Ustanova ostvarila po izvršenim uslugama (porodi, onkologija, hematologija, magnetna rezonanca, mikrobiologije i dr.), po cijenama koje je utvrdio Zavod.

Ostvarene prihode od domicilnog Zavoda po osnovu Ugovora o pružanju zdravstvene zaštite osiguranim licima Zeničko-dobojskog kantona Ustanova je iskazala u okviru ostalih poslovnih prihoda, što nije u skladu s članom 53. Pravilnika o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva,¹⁷ kojim je propisano da se prihodi od prodaje usluga iskazuju u okviru grupe konta 61 – Prihodi od prodaje učinaka.¹⁸

Ustanova je sa Zavodom zaključila 21. 4. 2021. godine Protokol o prijevremenoj uplati paušala i načinu vraćanja duga po istom, a po osnovu molbe Ustanove za prijevremenu uplatu sredstava po Ugovoru o pružanju zdravstvene zaštite osiguranim licima Zeničko-dobojskog kantona koji je zaključen sa Zavodom za 2021. godinu. Po istom osnovu zaključen je i Protokol u 2020. godini. Naime navedenim Protokolom iz 2021. godine obuhvaćen je iznos duga po zaključenom Protokolu iz 2020. godine (1.204.167 KM) i iznos duga po Protokolu iz 2021. godine (2.000.000 KM), što ukupno iznosi 3.204.167 KM, koje će Ustanova vraćati u 30 mjeseci u rata u iznosu 106.806 KM. Navedeno ukazuje na probleme Ustanove sa nedostajućim finansijskim sredstvima. Uvidom u dokumentaciju, konstatovali smo da se mjesечni iznos 106.806 KM, vraća umanjenjem mjesecnih dotacija od Zavoda.

Prihodi od ustupljene participacije iznose 148.245 KM, koje je Zavod ustupio Ustanovi, po Odluci Upravnog odbora Zavoda od 8. 7. 2013. godine, o utvrđivanju kriterija za ustupanje dijela sredstava neposrednog učešća osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite (participacije), prema kojoj su zdravstvene ustanove dužne na kraju svakog tekućeg mjeseca izvršiti uplatu naplaćene participacije za prethodni mjesec na račun Zavoda i dostaviti obavijest o iznosu naplaćenih sredstava. Ustanova je tokom 2021. godine dostavljala mjesečno Zavodu obavijesti o iznosima naplaćenih participacija. Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da tokom 2021. godine, Ustanova nije na kraju svakog mjeseca uplaćivala naplaćenu participaciju na račun Zavoda, kada je naplaćena od osiguranika. Ustanova je u šest navrata tokom 2021. godine izvršila uplate ove participacije na račun Zavoda, dok je prema prezentiranoj dokumentaciji u 2022. godine mjesečno vršila ove uplate. Također, Ustanova nije sačinjavala šestomjesečni, niti godišnji izvještaj o naplaćenom iznosu participacije za 2021. godinu, koje je bila obavezna dostaviti Zavodu u skladu s Odlukom o neposrednom učešću osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite.¹⁹

Preporuka:

- **podnositи шестомјесечне и годишње izvještaje o naplaćenom iznosu participacije Zavodu zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona na način definisan Odlukom o neposrednom učešću osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite.**

¹⁴ „Sl.novine Zeničko-dobojskog kantona“ br.19/19

¹⁵ „Sl.novine FBiH“ br. 82/14, 107/14 i 58/18

¹⁶ „Sl.novine FBiH“ br. 34/13 i 90/13

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 82/10

¹⁸ Prema Pravilniku o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva („Sl. novine FBiH“, br. 82/10) grupa konta 61 – prihodi od prodaje učinaka odgovara grupi konta 62 – prihodi od prodaje usluga prema novom Pravilniku o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva („Sl. novine FBiH“, br. 81/21).

¹⁹ „Sl.novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 4/05

Prihodi iz budžeta Zeničko-dobojskog kantona iskazani u iznosu 1.303.959 KM. Zaključkom Vlade Kantona od 31. 5. 2021. godine usvojen je Program utroška sredstava planiranih Budžetom Kantona za 2021. godinu na poziciji „Tkući transferi drugim nivoima vlasti i drugi tkući rashodi“ kantonalnog Ministarstva zdravstva. Prema donesenoj Odluci o odobravanju sredstava zdravstvenim ustanovama na području Zeničko-dobojskog kantona od 31. 5. 2021. godine, Vlada Kantona odobrila je Ustanovi iznos od 1.330.000 KM za pokriće troškova nabavke zaštitne opreme, dezinfekcionih sredstava, testova, potrošnog materijala za testiranje, provođenje vakcinacije i drugih materijalnih i nematerijalnih troškova koji su u funkciji sprečavanja širenja bolesti uzorkovane virusom COVID 19, kao i za liječenje pacijenata oboljelih od COVID 19. Uvidom u Izvještaj o utrošku sredstava odobrenih navedenom odlukom od 19. 11. 2021. godine, dostavljen kantonalnom Ministarstvu zdravstva, konstatovali smo da je dio odobrenih sredstava u iznosu 746.856 KM utrošen za isplatu plaća. **Iz prezentirane dokumentacije može se konstatovati da sredstva utrošena za isplatu plaća u iznosu od 746.856 KM nisu utrošena u skladu s namjenom dodijeljenih sredstava po navedenoj Odluci.** Do okončanja revizije nije nam prezentirano da je nadležno Ministarstvo poduzimalo aktivnosti s ciljem povrata nemamjenski utrošenih sredstava.

Prihodi od Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH iskazani su u iznosu od 2.359.864 KM po osnovu zaključenog Ugovora o pružanju zdravstvenih usluga koje se finansiraju iz sredstava Fonda solidarnosti FBiH za 2021. godinu (hemodijaliza, neurohirurgija, radioterapija i dr.).

Prihodi od liječenja neosiguranih lica i osiguranika sa područja drugih kantona ostvareni su u iznosu od 1.540.033 KM, a najveći dio ovih prihoda se odnosi na pružanje usluga osiguranicima po Ugovoru sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona (1.440.720 KM). Ustanova je zaključila Ugovor za pružanje zdravstvenih usluga sekundarnog i tercijarnog nivoa osiguranim osobama ovog Zavoda. Ostvareni prihodi od Zavoda zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona po osnovu ovog Ugovora Ustanova je iskazala u okviru ostalih poslovnih prihoda, što nije u skladu s članom 53. Pravilnika o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva, kojim je propisano da se prihodi od prodaje usluga iskazuju u okviru grupe konta 61 – Prihodi od prodaje učinaka.

Prihodi od donacija iskazani su u iznosu od 9.868.503 KM, a odnose se na prihode od odloženog prihoda iz budžeta (2.941.404 KM), prihode od COVID-a 19 (2.648.237 KM), prihode od doniranih sredstava u iznosu obračunate amortizacije (2.158.965 KM), prihode od donacija (2.064.738 KM) i prihode od odloženog prihoda Vlade Kantona (55.159 KM).

Prihodi od COVID-a 19 iskazani u iznosu od 2.648.237 KM, ostvareni su po osnovu više odluka Vlade Kantona kojim se dodjeljuju sredstva iz Budžeta Kantona za sprečavanje širenja bolesti izazvane virusom COVID-19. Odlukom Vlade Kantona o odobravanju sredstava zdravstvenim ustanovama na području Kantona - finansijska pomoć za sanaciju posljedica nastalih uslijed proglašenja pandemije COVID-19 od 28. 12. 2020. godine (prema Zakonu o izvršenju budžeta Kantona za 2020. godinu), Ustanovi je dodijeljeno 950.000 KM finansijske pomoći za sanaciju posljedica nastalih uslijed proglašenja pandemije COVID-19.

U Odluci nije naveden period u kojem se trebaju koristiti ova sredstva, već je samo utvrđena obaveza da su zdravstvene ustanove dužne u roku od mjesec dana po primitku odobrenih sredstava dostaviti izvještaj kantonalnom Ministarstvu zdravstva o pravdanju utrošenih sredstava. Sredstva su uplaćena 14. 1. 2021. godine u iznosu od 475.000 KM, 5. 3. 2021. godine u iznosu od 200.000 KM i 22. 3. 2021. godine u iznosu od 275.000 KM, kada su evidentirana na poziciji pasivnih vremenskih razgraničenja, pa su nakon toga i oprihodovana na poziciji prihoda od donacija. Također, Vlada Kantona je donijela Odluku 23. 12. 2020. godine o dodjeli 123.479 KM za pokriće troškova nabavke kisika za period maj – decembar 2020. godine. Sredstva su uplaćena 19. 4. 2021. godine i evidentirana na poziciji pasivnih vremenskih razgraničenja, pa su nakon toga i oprihodovana na poziciji prihoda od donacija. **Sve ove odluke Vlade Kantona su obuhvaćene Zakonom o izvršenju budžeta Zeničko-dobojskog Kantona za 2020. godinu. Trebale su biti knjigovodstveno evidentirane u 2020. godini na poziciji aktivnih vremenskih razgraničenja i na poziciji prihoda od donacija, a sve u skladu sa zahtjevima Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje. Naime, Konceptualni okvir propisuje da se priznavanje prihoda odvija istovremeno sa priznavanjem povećanja imovine ili smanjenja obaveza, odnosno da se priznavanje u bilansu uspjeha vrši na osnovu direktnе povezanosti između**

nastalih troškova i ostvarenih prihoda, odnosno da je potrebno sučeliti rashode i prihode istog perioda koji proizlaze zajednički i direktno iz istih transakcija.

Navedeno ima za posljedicu da su prihodi i finansijski rezultat za 2021. godinu precijenjeni za iznos od **1.073.479 KM**.

Preporuke:

- *prihode ostvarene po osnovu zaključenog Ugovora sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i Zavodom zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona za pružanje usluga zdravstvene zaštite evidentirati i iskazivati u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva;*
- *prihode po osnovu novčanih donacija evidentirati i iskazivati u obračunskom periodu u kojem su nastali, na osnovu direktne povezanosti između nastalih troškova i ostvarenih prihoda, u skladu s Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje.*

Ostali prihodi po drugim osnovama iskazani su u iznosu od 1.183.635 KM, od čega se najznačajniji dio odnosi na prihode po osnovu bolničkog liječenja po punoj cijeni 674.993 KM i po osnovu povreda na radu 231.180 KM. Ostali dio prihoda po osnovu bolničkog liječenja (674.993 KM) se odnosi na pružanje usluga zdravstvene zaštite u ambulantama, korisnicima sa područja van Kantona, licima iz inostranstva, neosiguranim licima i dr.

6.1.1.2 Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 131.081 KM i odnose se na: prihode od otpisanih obaveza u iznosu od 99.880 KM, prihode od naplaćenih otpisanih potraživanja od 16.637 KM, prihode od prodaje materijala od 9.429 KM i prihode od prodaje stalnih sredstava od 5.135 KM.

6.1.2 Rashodi

Ukupni rashodi u 2021. godini iznose 81.394.078 KM, što je za 9.811.264 KM ili 12,51% više u odnosu na rashode iz 2020. godine (72.349.624 KM), a što je u najvećoj mjeri posljedica povećanja troškova plaća i ostalih ličnih primanja i materijalnih troškova, što je detaljnije obrazloženo u tački 6.1.2.1 Izvještaja.

Struktura rashoda iskazana je u tabeli:

	1. 1. - 31. 12. 2021.	u KM 1. 1. - 31. 12. 2020.
RASHODI	81.394.078	72.349.624
Poslovni rashodi:	80.441.636	71.634.616
Materijalni troškovi	16.889.300	12.983.234
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	57.203.974	52.994.719
Troškovi proizvodnih usluga	1.704.775	1.519.996
Amortizacija	3.231.710	2.872.966
Troškovi rezervisanja	120.840	142.110
Nematerijalni troškovi	1.291.037	1.121.591
Finansijski rashodi	317.441	483.441
Ostali rashodi i gubici	613.001	231.567
Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti	22.000	0

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 80.441.636 KM, a odnose se na materijalne troškove, troškove plaća i ostalih ličnih primanja, troškovi proizvodnih usluga, amortizaciju, troškove rezervisanja i nematerijalne troškove.

Materijalni troškovi

Materijalni troškovi iskazani su u iznosu od 16.889.300 KM, a u odnosu na 2020. godinu veći su za 3.906.066 KM, zbog povećanja troškova lijekova i ostalog medicinskog materijala uzrokovanoj pandemijom virusa COVID-19. Strukturu materijalnih troškova čine: utrošene sirovine i materijal (14.820.817 KM), utrošena energija i gorivo (1.474.059 KM) i otpis inventara i autoguma (594.424 KM).

Utrošene sirovine i materijal iskazani su u iznosu od 14.820.817 KM, a najznačajnije stavke u njihovoј strukturi su: utrošak lijekova (4.197.320 KM), utrošak dijagnostičkih sredstava (3.089.734 KM), utrošak kisika (1.375.004 KM), utrošak medicinske plastike (1.248.448 KM), utrošak ostalog materijala – apoteka (1.159.868 KM) i utrošak humanitarnih dijagnostičkih sredstava (1.130.482 KM). Uvidom u uzorce ovih izdataka nismo konstatovali nepravilnosti.

Utrošena energija i gorivo iznose 1.474.059 KM, od čega se iznos od 805.653 KM odnosi na utrošak uglja za potrebe grijanja, iznos od 549.753 KM na utrošak električne energije, iznos od 70.114 KM na utrošak goriva- dizel, iznos od 48.326 KM na utrošak toplote za zagrijavanje i iznos od 213 KM na utrošak benzina.

Ustanova je donijela Pravilnik o uslovima i načinu korištenja, upravljanja, održavanja i registracije službenih motornih vozila, međutim iako Ustanova ima značajan broj vozila (17), niti ovim Pravilnikom niti drugim aktom, nisu utvrđeni normativi potrošnje goriva za vozila Ustanove. Nije prezentovana nikakva druga dokumentacija koja bi potvrdila da se provodi kontrola potrošnje goriva. Shodno navedenom, konstatujemo da nisu stvoreni uslovi za obavljanje kontrole utroška goriva.

Preporuka:

- **utvrditi normative potrošnje goriva za službena vozila, te u skladu s tim provoditi kontrolu potrošnje goriva.**

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 57.203.974 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 4.209.255 KM ili 7,94%. Do znatnog povećanja ovih troškova došlo je zbog stupanja na snagu novog Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u zdravstvu na području Zeničko-dobojskog kantona²⁰ i Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u djelatnosti doktora medicine i stomatologije na području Zeničko-dobojskog kantona,²¹ kao i zbog povećanja broja zaposlenih uslijed pandemije izazvane virusom COVID-19.

Strukturu ovih troškova čine: troškovi plaća i naknada zaposlenih (52.606.510 KM), troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih (4.556.477 KM) i troškovi naknada ostalim fizičkim licima (40.987 KM).

Troškovi plaća i naknada zaposlenih iskazane u iznosu od 52.606.510 KM, odnose se na bruto plaće iskazane u iznosu od 43.282.489 KM i troškovi naknada plaća (bolovanje, godišnji odmor, odvojeni život, komisije, vještačenje, korištenje privatnog vozila u službene svrhe i dr.) u iznosu od 9.324.021 KM.

Obračun i isplata plaća i naknada zaposlenika regulisani su Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u djelatnosti doktora medicine i stomatologije na području Zeničko-dobojskog kantona, Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u zdravstvu na području Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kolektivni ugovori) i Pravilnikom o radu Ustanove.

Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u djelatnosti doktora medicine i stomatologije na području Zeničko-dobojskog kantona, koji je stupio na snagu u martu 2020. godine, utvrđeno je da najniža neto satnica iznosi: 2,35 KM počev od dana potpisivanja ovog ugovora, 2,45 KM počev od 1. 4. 2020. godine, te 2,60 KM počev od 1. 10. 2020. godine. Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u zdravstvu na području Zeničko-dobojskog kantona, utvrđeno je da najniža neto satnica iznosi 2,60 KM, počev od 1. 1. 2021. do 31. 12. 2021. godine. Pravilnikom o radu definisano je da je Ustanova dužna zaposlenicima isplatiti plaću najmanje u iznosu koji

²⁰ „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 1/21

²¹ „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 6/20

predstavlja umnožak najniže neto satnice, mjesечноg fonda sati i odgovarajućeg koeficijenta složenosti u koje su razvrstani poslovi zaposlenika. Pravilnikom o radu, također je utvrđeno da najniža neto satnica iznosi 2,60 KM, te su utvrđeni koeficijenti za svaku grupu poslova (medicinski i nemedicinski radnici).

Pravilnikom o radu utvrđeno je da radno vrijeme zaposlenih u Ustanovi traje najduže 37,5 sati sedmično, i da je raspoređeno na pet radnih dana, odnosno šest radnih dana u sedmici. Radnici imaju pravo na 30 minuta pauze u toku radnog vremena, a pauza se ne uračunava u radno vrijeme. Direktor Ustanove je donio 6. 4. 2021. godine Odluku kojom se utvrđuje radno vrijeme u Ustanovi od 7³⁰ do 15³⁰ sati, od ponedeljka do petka, te da puno radno vrijeme iznosi 7,5 sati dnevno, odnosno 37,5 sati sedmično, te da zaposlenici imaju pravo na dnevni odmor u trajanju od 30 minuta koji se ne uračunava u radno vrijeme. Direktor je donio i posebnu Odluku o radnom vremenu na Odjelu za infektivne bolesti od 7³⁰ do 14³⁰.

U skladu s Pravilnikom o radu, plaću direktora Ustanove utvrđuje Upravni odbor. Odlukom Upravnog odbora iz 2020. godine utvrđena je plaća direktora u visini četiri prosječne plaće Ustanove u prethodnom mjesecu, te da se na osnovu plaću obračunava dodatak na ime minutog rada, dodatak za postignuti naučni stepen i dodatak za počasno zvanje u visini propisanoj Pravilnikom o radu kao i za ostale zaposlenike Ustanove. Istom odlukom, definisano je da kad direktor dio radnog vremena radi kao doktor medicine specijalista/subspecijalista, obračunavaju mu se dodaci po osnovu uslova za rad i naknada za pripravnost, koji pripadaju doktoru medicine specijalisti/subspecijalistu određene oblasti, po osnovu Pravilnika o radu, s tim da se obračunavaju na osnovu platu doktora medicine specijaliste/subspecijaliste određene oblasti. Uvidom u odabrani revizorski uzorak obračuna i isplate plaće za jedan mjesec, konstatovali smo da je po ovom osnovu direktoru Ustanove isplaćeno ukupno neto 598 KM (za pripravnost radnim danom i uslove za rad).

Najviša neto isplaćena plaća u Ustanovi u 2021. godini iznosi je 6.630 KM, najniža neto isplaćena plaća 472 KM, a prosječna neto plaća iznosi je 1.410 KM.

Naknade plaća iskazane su u ukupnom iznosu od 9.324.021 KM, a njihovu strukturu čine: naknada plaće za vrijeme godišnjeg odmora (5.659.378 KM), naknada plaća za vrijeme bolovanja (1.999.539 KM), naknade plaće za rad u neradne dane i noćni rad (1.410.227 KM), naknada za odvojeni život (186.601 KM), naknade za komisije i mentorstvo (59.695 KM), naknade za telefon (5.367 KM), naknade za vještačenje (2.504 KM) i naknade za korištenje privatnog vozila u službene svrhe (710 KM).

Naknada za odvojeni život od porodice iskazana je u iznosu od bruto 186.601 KM. Naime, Pravilnikom o radu utvrđeno je da zaposleniku koji je privremeno upućen na rad van mjesta prebivališta njegove porodice (specijalizantima, subspecijalizantima i drugima čija edukacija traje neprekidno više od 30 dana), pripada mjesečna naknada za odvojeni život od porodice u visini od 60% prosječne plate ostvarene u Federacije BiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku. Obračun i isplata ove naknade je imala tretman plaće, te su obračunati porezi i doprinosi u punom iznosu.

Naknade za rad u komisijama isplaćene su u ukupnom bruto iznosu od 59.695 KM, od čega se iznos od 48.305 KM odnosi na naknade za mentorstvo i komentorstvo, a iznos od 11.390 KM na naknade članovima Etičkog komiteta. Obračun i isplata ovih naknada su imale tretman oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti, te su oporezovane u skladu s odredbama Zakona o porezu na dohodak,²² Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak,²³ kao i odredbama Zakona o doprinosima²⁴ i Pravilnika o načinu obračuna i uplate doprinosa.²⁵

Troškovi ostalih primanja i naknada troškova zaposlenih iskazani su u iznosu od 4.548.517 KM. Njihovu strukturu čine: naknada za topli obrok (3.386.933 KM), regres (725.783 KM), pomoć u slučaju smrti (221.499 KM), naknada za prevoz na posao i s posla (84.323 KM), troškovi stručnog usavršavanja (58.034 KM), novčana pomoć za porodilje (38.670 KM), izdaci za otpremnine (32.415 KM) i troškovi kotizacije za seminare (860 KM).

²² „Sl. novine FBiH“ br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13

²³ „Sl. novine FBiH“ br. 48/21, 77/21

²⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19 i 4/21

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17, 39/18 i 12/21

Naknada za topni obrok iskazana je u iznosu od 3.386.933 KM, po osnovu Odluke direktora od 30. 12. 2020. godine o dnevnom iznosu naknade za ishranu za 2021. godinu u iznosu od 9,61 KM, što je u skladu s Pravilnikom o radu i u kojem je utvrđeno pravo na naknadu za ishranu u toku rada u visini od najviše 1% prosjeka plaće ostvarene u Federaciji BiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku. Dnevni iznos naknade za ishranu se utvrđuje do 31. 12. u tekućoj godini za narednu godinu.

Naknada za regres iskazana je u iznosu 725.783 KM, a isplaćena je za 1.682 zaposlenika, u visini od 50% plaće u Zeničko-dobojskom kantonu, u skladu s Kolektivnim ugovorima i Pravilnikom o radu (po zaposleniku 431,50 KM). Kolektivnim ugovorima i Pravilnikom o radu utvrđeno je da pravo na regres pripada zaposlenicima pod uslovom da Ustanova prethodnu poslovnu godinu nije završila s gubitkom. Iako je Ustanova iskazala gubitak u finansijskim izvještajima za 2020. godinu, regres je isplaćen po osnovu Odluke Upravnog odbora od 29. 12. 2021. godine, što nije u skladu s Kolektivnim ugovorima i Pravilnikom o radu.

Naknade za prevoz na posao i sa posla iznose 84.323 KM. Ove naknade se isplaćuju u skladu s Pravilnikom o radu, kojim je definisano da zaposlenik čije je mjesto rada udaljeno više od 7 km, ima pravo na naknadu za prevoz u visini od 40% cijene koštanja mjesecne autobuske karte na toj relaciji.

Naknade po osnovu ugovora o djelu iskazane su u iznosu od neto 21.283 KM (bruto 24.057 KM), od čega se 17.883 KM odnosi na ugovore o djelu koji su zaključivani za poslove koji spadaju u nadležnost Ustanove (očitanje RTG nalaza, interpretacija MRI pretraga u cilju educiranja radiologa). Navedeni poslovi spadaju u redovne poslove obavljanja djelatnosti Ustanove čime se ne može potvrditi utemeljenost zaključivanja istih, kao ni angažiranje fizičkih lica za njihovo obavljanje.

Naknade članovima Upravnog odbora iznose ukupno 16.930 KM za 12 mjeseci (13 održanih sjednica). Visina ove naknade utvrđena je Odlukom Vlade Kantona o visini naknade predsjednicima i članovima upravnih odbora kantonalnih zdravstvenih institucija i Zavoda od 7. 9. 2015. godine. Ovom odlukom je definisano da naknada za rad predsjednika iznosi 300 KM mjesечно, a članova 250 KM mjesечно.

Preporuke:

- **pravo na naknadu po osnovu regresa utvrđivati u skladu s Kolektivnim ugovorima i Pravilnikom o radu Ustanove;**
- **ugovore o djelu zaključivati samo za poslove koji se obavljaju jednokratno i koji traju određeno vrijeme, u skladu sa zakonskim propisima, a za sistematizovana radna mjesta ugovore zaključivati u skladu sa Zakonom o radu.**

U toku 2021. godine, Ustanova je primjenjujući član 7. stav (1), tačku (c) Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu²⁶ (u daljinjem tekstu: Uredba) zaključila ugovore o radu sa 590 zaposlenika, od čega na određeno vrijeme 550 i na neodređeno vrijeme 40 zaposlenika. (većinom medicinski kadar). Od ukupno zaposlenih na određeno vrijeme, njih 58 je zaposleno na period duži od 120 dana.

Vlada Kantona je u toku 2020. godine donijela Izmjenu Uredbe koja je ustanovama iz oblasti zdravstva u vrijeme prirodne nesreće i epidemije COVID-19 omogućila prijem u radni odnos bez obaveznog javnog oglašavanja. Uredbom nije definisano da li se ovaj izuzetak odnosi na prijem u radni odnos na određeno ili na neodređeno vrijeme.

Uredbom iz 2019. godine definisano je da se, između ostalog, u slučaju elementarne nepogode i epidemije, prijem u radni odnos bez raspisivanja javnog oglasa može vršiti na određeno vrijeme ako se radi o poslovima koji ne trpe odlaganje zaključivanjem ugovora o radu jednokratno najduže do 120 dana u toku kalendarske godine za konkretno radno mjesto, u kojem periodu se mora okončati procedura prijema u radni odnos. Međutim, Vlada Kantona je dopunama Uredbe iz marta 2020. godine, kao izuzetak od obaveze javnog oglašavanja, pored slučaja otkaza s ponudom izmijenjenog ugovora o radu i prijema u radni odnos na određeno vrijeme po programima zapošljavanja, uvrstila i prijem u zdravstvene ustanove na području Zeničko-dobojskog kantona u periodu trajanja Odluke o proglašenju stanja nesreće uzrokovanih pojavom

²⁶ „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 8/19, 6/20, 19/20

koronavirusa (COVID-19) na području Federacije BiH.²⁷ Izmjenom Uredbe iz novembra 2020. godine utvrđeno je da se prijem na ovaj način može vršiti za vrijeme dok je na snazi Naredba o proglašenju epidemije zarazne bolesti COVID-19 na teritoriji Federacije BiH.²⁸

Izmjenama i dopunama Uredbe data je mogućnost javnim zdravstvenim ustanovama da vrše prijem u radni odnos bez provedene procedure javnog oglašavanja, a da pri tome prijem nije ograničen isključivo na zdravstvene radnike, i nije utvrđeno ni da li se ovaj izuzetak odnosi na prijem u radni odnos na određeno ili neodređeno vrijeme. Istimemo i da je obrazloženjima za donošenje uredbi o dopuni izmjeni Uredbe, koja su dostavljena Vladi Kantona, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Kantona navelo da je nužno pristupiti dopuni i izmjeni Uredbe zbog novonastale situacije uzrokovane pojmom koronavirusa (COVID-19) s ciljem omogućavanja brzog zapošljavanja dodatnih zdravstvenih radnika u zdravstvenim ustanovama na području Zeničko-dobojskog kantona. Sadržaj obrazloženja objavljen je i na zvaničnoj web-stranici Zeničko-dobojskog kantona.²⁹

Zbog navedenog, skrećemo pažnju na to da je izmjenama i dopunama Uredbe ostavljena i mogućnost zapošljavanja administrativnog osoblja, a ne samo zdravstvenih radnika, bez provedene procedure javnog oglašavanja, kao i na činjenicu da sama dopuna Uredbe na dva različita načina tretira zapošljavanje tokom trajanja epidemije.

U 2021. godini Kantonalna uprava za inspekcijske poslove izvršila je usmjerenu inspekcijsku kontrolu, po osnovu prijave u vezi s prijemom zaposlenika na neodređeno vrijeme bez provedenog postupka javnog oglašavanja, te kontrolu higijensko-epidemioloških mjera. Ustanova je bila predmet inspekcijskog nadzora Kantonalne uprave za inspekcijske poslove tri puta tokom 2020. godine (zaključeni ugovori o radu na određeno i neodređeno vrijeme, ugovori o djelu i pridržavanje higijensko-epidemioloških mjera). Uvidom u zapisnike o izvršenoj kontroli, konstatovali smo da je u dijelu koji se odnosi na prijem novih zaposlenika, konstatovano samo činjenično stanje.

Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 1.704.775 KM, a njihovu strukturu čine: troškovi usluga održavanja (1.596.889 KM), troškovi transportnih usluga (90.865 KM) i troškovi ostalih usluga (17.021 KM).

Troškovi usluga održavanja iskazani u iznosu od 1.596.889 KM, imaju sljedeću strukturu: usluge tekućeg održavanja medicinske opreme (1.188.788 KM), usluge održavanja građevina (146.378 KM), usluge održavanja software-a (146.950 KM), usluge održavanja nemedicinske opreme (108.274 KM) i usluge održavanja transportnih sredstava (6.499 KM). Revizijom ovih izdataka nismo konstatovali nepravilnosti.

Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 3.231.710 KM i viši su u odnosu na prošlu godinu za 358.744 KM. Na troškove amortizacije, obračunate na donirana stalna sredstva, odnosi se iznos od 2.158.965 KM, a na amortizaciju stalnih sredstava kupljenih iz vlastitih izvora odnosi se iznos od 1.072.745 KM.

Troškovi rezervisanja

Troškovi rezervisanja iskazani u iznosu 120.840 KM se odnose na rezervisanja za sudske sporove 75.885 KM i za otpremnine 44.955 KM, što je detaljnije obrazloženo u tački 6.2.6 Izvještaja.

Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu 1.291.037 KM. Njihovu strukturu čine: troškovi neproizvodnih usluga (441.684 KM), troškovi poreza, naknada i taksi (393.595 KM), troškovi poštanskih

²⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 21/20

²⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 48/20

²⁹ <https://www.zdk.ba/vijesti/item/9201-obrazlozenje-dopuna-uredbe-o-postupku-prijema-u-radni-odnos-u-javnom-sektoru-zdk>

i telekomunikacionih usluga (93.310 KM), troškovi premija osiguranja (15.437 KM), troškovi platnog prometa (6.765 KM), troškovi reprezentacije (383 KM) i ostali nematerijalni troškovi (339.863 KM).

U strukturi **troškova neproizvodnih usluga** najznačajnija stavke su utrošak vode koji je iskazan u iznosu od 289.615 KM, trošak odvoza smeća iskazan u iznosu od 108.561 KM, te troškovi zdravstvenih usluga (31.917 KM).

Troškovi poreza, naknada i taksi iskazani su u ukupnom iznosu od 393.595 KM, od čega su najznačajniji posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća u iznosu od 153.620 KM i opća vodna naknada u iznosu od 153.620 KM.

Ostali nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 339.863 KM, a najznačajniji dio se odnosi na troškove kopiranja po osnovu zaključenog ugovora s firmom „Konica Minolta“ d.o.o. Sarajevo (117.324 KM) i na troškove po osnovu sudske presude Općinskog suda u Zenici i presude Kantonalnog suda u Zenici (70.320 KM).

Revizijom ovih troškova nismo konstatovali nepravilnosti.

6.1.2.2 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 317.441 KM, a odnose se na redovne kamate po osnovu kredita (314.247 KM), kamate po kreditima za limit (2.613 KM), negativne kursne razlike (372 KM), te zatezne kamate (208 KM).

6.1.2.3 Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi iskazani su u iznosu od 613.001 KM od čega se najveći dio odnosi na ostale gubitke od otuđenja nekretnina (201.614 KM) i nepomenute rashode iz ranijih godina (271.641 KM).

Gubici od otuđenja nekretnina odnose se na isknjižavanje sadašnje vrijednosti objekta „Zgrada samačka“ u iznosu od 201.614 KM, po osnovu Sporazuma o predaji u posjed nekretnina koji je Ustanova zaključila sa Željezarom „Zenica“ d.o.o. Zenica „u stečaju“, što je detaljnije obrazloženo u tački 6.2.1 Izvještaja.

Nepomenuti rashodi iz ranijih godina iskazani u iznosu od 271.641 KM, a najznačajnije stavke u njihovoj strukturi su: nenaplaćena refundacija za bolovanje (110.831 KM) i kamate za kredit (87.991 KM). Ustanova je po osnovu refundacija naknada za bolovanje zaposlenika za 2020. godinu potraživala od Zavoda iznos od 160.418 KM, od čega je Zavod izvršio refundiranje samo dijela potraživanja u iznosu od 49.587 KM, dok je preostali dio od 110.831 KM knjigovodstveno evidentiran kao ispravka greške po osnovu pogrešno obračunatih refundacija koje se odnose na 2020. godinu. Naime, u martu 2020. godine Zavod je donio novi Pravilnik o refundaciji naknade plate za vrijeme privremene spriječenosti za rad na teret sredstava Zavoda, ali Ustanova nije odmah počela sa postupanjem u skladu s novim Pravilnikom. Prilikom podnošenja zahtjeva za refundaciju, Zavod dostavlja obavijest u kojem je iskazan iznos zahtjeva, te ukupno priznat iznos, uz napomenu razloga eventualnog umanjenja. Pored ovoga, Ustanova nije izvršila promjene u informacionom sistemu u skladu s novim Pravilnikom o refundaciji naknade plate za vrijeme privremene spriječenosti za rad na teret sredstava Zavoda, te obračun naknada nije bio izmijenjen u 2020. godini. Kao posljedica navedenog, Ustanova je evidentirala veća potraživanja po ovom osnovu, nego što je iskazano u evidencijama Zavoda, te je pomenutu razliku od 110.831 KM knjigovodstveno evidentirala u 2021. godini na teret ostalih nepomenutih rashoda.

6.1.3 Finansijski rezultat

Ustanova je u 2021. godini iskazala pozitivan finansijski rezultat (višak prihoda nad rashodom) u iznosu od 987.373 KM.

Ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat jer:

- je Ustanova neosnovano priznala prihode od vanrednih donacija u iznosu od **1.073.479 KM**, što je detaljnije obrazloženo u tački 6.1.1.1 Izvještaja;

- nije izvršena procjena umanjenja vrijednosti stalnih sredstava, u skladu sa zahtjevima MRS - a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, što je detaljnije obrazloženo u tački 6.2.1 Izvještaja;
- nisu izvršena rezerviranja za otpremnine u skladu sa zahtjevima MRS-a 19 - Primanja zaposlenih (priznata su rezervisanja za otpremnine zaposlenicima do 12 mjeseci), što je detaljnije pojašnjeno u tački 6.2.6 Izvještaja;
- nisu vrednovane zalihe sirovina i materijala iskazane u iznosu od 3.631.802 KM u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 - Zalihe, što je detaljnije obrazloženo u tački 6.2.2.1 Izvještaja.

Navedeno je moglo imati za posljedicu iskazivanje negativnog finansijskog rezultata za 2021. godinu.

Odredbama člana 41. Zakona o ustanovama definisano je da osnivač supsidijarno odgovara za obaveze ustanove i da je dužan pokriti višak rashoda nad prihodima u roku od 60 dana od dana usvajanja godišnjeg obračuna. Odlukom o preuzimanju prava, definisano je da za svoje obaveze Ustanova odgovara sredstvima kojima raspolaže i da osnivač ne odgovara za obaveze Ustanove. Navedena Odluka nije u skladu s odredbama člana 41. Zakona o ustanovama, u dijelu definisanja obaveza osnivača za pokriće viška rashoda nad prihodima koji je ostvarila Ustanova.

Akumulirani gubitak do visine kapitala iskazan je u iznosu od 12.133.293 KM. U ranijem periodu, prema Zaključku Upravnog odbora, formirana je Komisija za sačinjavanje sanacionog plana poslovanja Bolnice. Sačinjeni Plan sanacije za period 2017-2023. usvojio je Upravni odbor 21. 7. 2017. godine. Nisu nam prezentirane aktivnosti na realizaciji Plana sanacije za period 2017-2023. godine, kao ni analiza stanja realizacije ovog Plana. U Planu sanacije je prikazana procjena novčanog toka za period 2017-2023. godina, bazirana na projekciji finansijskog rezultata za isti period.

Procjenom novčanog toka nisu predviđena nova ulaganja u stalna sredstva, s obzirom na to da bi trebala biti finansirana iz sredstava Budžeta Kantona. Pored toga, predviđeno je redovno izmirenje obaveza prema dobavljačima za cijeli sanacioni period. Prema procjeni novčanog toka, raspoloživa novčana sredstva na kraju 2023. godine trebala bi iznositi 3.155.518 KM. Planom sanacije predviđeno je i vraćanje kompletne glavnice dugoročnog kredita. Planom nije obuhvaćeno saniranje akumuliranog gubitka iz ranijeg perioda.

Iz prezentirane dokumentacije konstatovali smo da je Ustanova u ranijem periodu Vladi Kantona upućivala dopise za nedostajućim sredstvima. U Planu poslovanja za 2021. godinu, koji je dostavljen kantonalnom Ministarstvu zdravstva 20. 1. 2021. godine, navedeno je da je planiran negativan finansijski rezultat za 2021. godinu u iznosu od 4.037.618 KM i da, sa svim ostalim obavezama, ukupna nedostajuća sredstva za 2021. godinu iznose preko 10.000.000 KM. S tim u vezi ističemo da nije prezentirano da Vlada Kantona kao osnivač ima utvrđene planove za pokriće gubitka do visine kapitala, niti da je poduzimala bilo kakve aktivnosti na pokriće iskazanog akumuliranog gubitka.

S obzirom na navedeno, sadašnje stanje upućuje na postojanje značajne neizvjesnosti u vezi sa sposobnošću Ustanove da nastavi sa vremenski neograničenim poslovanjem.

Preporuka:

- prema osnivaču poduzeti aktivnosti s ciljem njegovog uključivanja u rješavanje finansijskih problema Ustanove, kako bi se osigurao daljnji nesmetani rad Ustanove, u skladu s članom 41. Zakona o ustanovama.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Struktura stalnih sredstava i dugoročnih plasmana na datum bilansa iskazana je:

	u KM 31. 12. 2021.	31. 12. 2020. 36.468.168
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	38.702.530	
Nematerijalna sredstva	52.261	81.603
Nekretnine, postrojenja i oprema	38.572.160	36.287.251
Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	25.445	28.032
Dugoročni finansijski plasmani	0	71.282
Dugoročna razgraničenja	52.664	0

U skladu s Pravilnikom o računovodstvenim politikama Ustanove, Ustanova stalna sredstva početno vrednuje i iskazuje po trošku nabavke. Nakon početnog priznavanja, pojedino stalno sredstvo iskazuje se po njegovom trošku nabavke, umanjeno za akumuliranu amortizaciju.

Nematerijalna stalna sredstva iskazana su u iznosu od 52.261 KM, a čine ih kompjuterski programski paketi (nabavna vrijednosti 1.410.310 KM, ispravka vrijednosti 1.358.049 KM). Tokom 2021. godine izvršeno je isknjižavanje stalnog sredstva-program unapređenja poslovnog procesa (22.000 KM), koji se ne koristi od 2018. godine, kada je pušten u rad novi program.

Nekretnine, postrojenja i oprema predstavljaju najveći dio stalnih sredstava. Struktura i promjene na ovoj imovini daju se u tabeli:

u KM									
	Opis	Zemljište	Građevinski objekti	Postroj. i oprema	Alati, pog. i kancelar. namješ.	Transp. sredstva	Mat. sred. u pripremi	Ostala mater. sredstva	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8		
1	Nabavna vrijednost								
	na 1. 1. 2021.	725.775	59.973.429	49.738.080	182.231	1.278.093	754.887	107.464	112.759.959
	direktna povećanja u 2021.							5.760.313	5.760.313
	prijenos sa pripreme		490.394	5.131.940	789	28.758	-5.655.257		-3.376
	otuđenje i rashodovanje		952.385	800.113	5.071	179.594			1.937.162
	ostalo								0
	na 31. 12. 2021.	725.775	59.511.438	54.069.907	177.949	1.127.258	859.943	107.464	116.579.734
2	Akumulirana amortizacija								
	na 1. 1. 2021.		38.391.553	37.083.108	168.171	816.477		17.447	76.476.756
	amortizacija za 2021.		628.089	2.523.103	2.701	67.078			3.220.972
	otuđenje i rashodovanje		750.771	754.718	5.071	179.594			1.690.154
	ostalo								0
	na 31. 12. 2021.	0	38.268.871	38.851.493	165.801	703.961	0	17.447	78.007.574
3	Neto knjigovodstvena vrijednost								
	na 1. 1. 2021.	725.775	21.581.876	12.654.972	14.060	461.616	754.887	90.017	36.283.203
	na 31. 12. 2021.	725.775	21.242.567	15.218.414	12.148	423.297	859.943	90.017	38.572.160

U okviru materijalnih stalnih sredstava iskazane su sljedeće pozicije:

- **Zemljiše** je iskazano u iznosu 725.775 KM i odnosi se na zemljiše u bolničkom krugu. Na ovoj poziciji tokom 2021. godine nije bilo promjena. Radi se o zemljištu koje datira iz ranijeg perioda, a koje je Ustanova, prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o Javnoj ustanovi Kantonalna bolnica Zenica, preuzela od Radne organizacije Regionalni medicinski centar i Osnovne organizacije udruženog rada Regionalne bolnice Zenica. Presudom Kantonalnog suda od 21. 3. 2022. godine, i Rješenjem Općinskog suda od 3. 8. 2022. godine, zemljiše je u vlasništvu Ustanove.
- **Građevinski objekti** iskazani su u iznosu od 21.242.567 KM (nabavne vrijednosti 59.511.438 KM, ispravke vrijednosti 38.268.871KM), a čine ih: medicinski objekti 20.257.219 KM, gornji slojevi puteva 581.584 KM, upravne zgrade 399.236 KM i ostali objekti – kablovska, vodovodi 4.528 KM.

Evidentirano je povećanje u iznosu od 490.394 KM a najznačajniji iznosi se odnose na: radove na odjelu ortopedije 99.611 KM, radove na objektu /izgradnja potpornog zida 79.096 KM i rekonstrukciju podrumskih prostorija 63.968 KM. Smanjenje se odnosi na iznos obračunate amortizacije (628.089 KM) i iznos rashodovane imovine (201.614 KM) (nabavne vrijednosti 952.385 KM, ispravke vrijednosti 750.771 KM). Rashodova imovina se odnosi na isknjiženje građevine „Samačka zgrada“ koja je po Rješenju Općinskog suda u Zenici (11. 4. 2019. godine) i Rješenjem Kantonalnog suda u Zenici (2. 6. 2021. godine) i potписанog Sporazuma sa Željezarom „Zenica“ d.o.o. Zenica (17. 11. 2021. godine) pripala vlasniku ove nekretnine - Željezari „Zenica“ d.o.o. Zenica.

- **Postrojenja i oprema** iskazani su u iznosu od 15.218.414 KM (nabavne vrijednosti 54.069.907 KM, ispravke vrijednosti 38.851.493 KM), a čine ih oprema, mašine i postrojenja u zdravstvu, elektronski računari, telefonska i telefaks oprema, računske i pisaće mašine, ostala uredska oprema, oprema za grijanje, ventilaciju i održavanje prostorija. Evidentirano je povećanje postrojenja i opreme u iznosu od 5.131.940 KM (zdravstvene opreme 4.884.575 KM i opreme za uredske prostorije 247.365 KM). Smanjenje postrojenja i opreme odnosi se na iznos obračunate amortizacije (2.523.103 KM) i iznos rashodovane imovine od 45.395 KM (nabavne vrijednosti 803.113 KM, ispravke vrijednosti 754.718 KM). U okviru povećanja ovih stalnih sredstava značajnije je povećanje u iznosu 1.057.680 KM po Ugovoru o donaciji 3. 12. 2021. godine i Zapisniku o izvršenoj primopredaji Ustanova je zaprimila 12 medicinskih ventilatora (respiratora) 19. 11. 2020. godine od Federalne uprave civilne zaštite i dobavljača „DRE Medical“ d.o.o. Sarajevo. Federalna uprava civilne zaštite je Ustanovi dostavila podatke 6. 10. 2021. godine o zakonskoj verifikaciji medicinskih ventilatora koju je izvršila Verlab d.o.o. Sarajevo. Ustanova je u 2020. godini preuzela medicinske ventilatore (respiratore) ali je 30. 10. 2021. godini evidentirala kao stalno sredstvo i odloženi prihod od doniranih stalnih sredstava.

Također, 4. 2. 2021. godine Ustanova je po odluci Kriznog štaba Ministarstva zdravstva Kantona od 22. 1. 2021. godine, preuzela četiri ventilatora Prisma VENT 50-c w/ac kao donaciju Vlade Savezne Republike Njemačke ukupne vrijednosti 57.501 KM. Ustanova je 31. 7. 2021. godine evidentirala stalna sredstva i odloženi prihod od donacija. Ustanovi je i po osnovu Ugovora između Vlade FBiH putem Federalnog ministarstva zdravstva i Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP) o realizaciji projekta „BiH Emergency COVID 19 projekt“ dodijeljeno pet respiratora ukupne vrijednosti 196.500 KM koji su knjigovodstveno evidentirani 31. 12. 2021. godine. Donirana oprema evidentirana je u skladu s odredbama MRS-a 20 - Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći.

- **Alati, pogonski i uredski namještaj** iskazani su u iznosu od 12.148 KM (nabavne vrijednosti 177.949 KM, ispravke vrijednosti 165.801 KM), a čine ih oprema, mašine i postrojenja u zdravstvu, elektronski računari, telefonska i telefaks oprema, računske i pisaće mašine, ostala uredska oprema, oprema za grijanje, ventilaciju i održavanje prostorija.
- **Transportna sredstva** iskazana su u iznosu od 423.297 KM (nabavne vrijednosti 1.127.258 KM, ispravke vrijednosti 703.961 KM), a čine ih putnički automobili, sanitetska vozila, teretna i vučna vozila i ostala transportna sredstva. Tokom 2021. godine evidentirano je povećanje ove imovine (28.758 KM), a smanjenje se odnosi na iznos obračunate amortizacije (67.078 KM) i iznos rashodovane imovine nabavne i otpisane vrijednosti u iznosu od 179.594 KM.
- **Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi** iskazani su u iznosu od 859.943 KM, od čega se najveći dio odnosi na započete projekte u periodu 2007.-2009. godina u iznosu od 186.087 KM, a isti ni do danas nisu okončani, na doniranu opremu 383.931 KM i na opremu koju je nabavila Ustanova 219.872 KM. Navedeni iznos od 186.087 KM odnosi se na slijedeće projekte: stacionar-radovi 164.122 KM, kapija 14.204 KM i medicina rada 7.761 KM. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da se najveći dio ulaganja odnosi na izradu projektne dokumentacije po zaključenim ugovorima iz 2007. godine. **Nisu prezentirane odluke Upravnog odbora o ulaganju u navedene investicije. Iz prezentirane dokumentacije ne može se potvrditi da je Ustanova izvršila analizu**

svih dosadašnjih ulaganja, budući da je tokom 2021. godine bilo ulaganja u stacionar-radovi 70.051 KM. Navedeni projekti nisu okončani, niti se zna ishod njihove dalje realizacije.

- **Ostala materijalna sredstva** iskazana u iznosu 90.018 KM, odnose se na stan (nabavne vrijednosti 107.464 KM i ispravke vrijednost 17.448 KM). Radi se o stanu koji datira iz ranijeg perioda, za koji nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje, što nije u skladu s članom 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Za navedeni iznos ne može se potvrditi vrijednost iskazanih stalnih sredstava na datum bilansa.

Ne možemo potvrditi vrijednost stalnog sredstva u iznosu od 90.018 KM (stan), jer Ustanova ne posjeduje vjerodostojnu knjigovodstvenu dokumentaciju na osnovu koje je evidentiran u poslovnim knjigama, što nije u skladu s članom 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- *obezbijediti relevantnu dokumentaciju na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje ostalih materijalnih sredstava (stan), kao i dokumentaciju o njihovoj vrijednosti, s ciljem realnog iskazivanja imovine u finansijskim izvještajima.*

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa i to za svako pojedinačno sredstvo, Ustanova je primjenjivala sljedeće stope amortizacije:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
Aplikativni softver	6,667	15,00
Građevinski objekti - Zgrade i dr.građ.za pružanje zdrav.zaštite-lift	89,286	1,12
Oprema - mehan. i ostali med.uređaji i instr. i pr.	9,328	10,72
Oprema za RTV promet	8,889	11,25
Elektronski računari	6,667	15,00
Sanitetska vozila	8,889	11,25
Ostali automobili	8,889	11,25

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Ustanova na datum bilansa, kao ni prethodnih godina, nije vršila procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i Pravilnikom o računovodstvenim politikama Ustanove. Ustanova nije izvršila test umanjenja vrijednosti investicija u toku, kako bi se utvrdilo odstupanje nadoknadive vrijednosti imovine od knjigovodstvenog iznosa u skladu s MRS 36 - Umanjenje vrijednosti imovine. Knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, kao i investicija u pripremi koja bi se utvrdila u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, može se značajno razlikovati od iskazane.

U vezi s navedenim, ističemo da je Centralna popisna komisija za 2021. godinu konstatovala da nema indicija za umanjenje vrijednosti imovine u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i Pravilnikom o računovodstvenim politikama Ustanove (nije prezentirano na osnovu čega je navedeno utvrđeno). Također, Upravni odbor je 11. 2. 2022. godine donio Odluku u vezi umanjenja vrijednosti, kojom je regulisano da nema indicija za umanjenje vrijednosti imovine.

Preporuka:

- *na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, i izvršiti test na umanjenje vrijednosti investicija u toku, kako bi se utvrdilo odstupanje nadoknadive vrijednosti imovine od knjigovodstvenog iznosa, u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine.*

Vlasništvo nad nekretninama i zemljištem

Prema finansijskim izvještajima Ustanova ima evidentirana ulaganja u građevinske objekte u iznosu od 21.242.566 KM i zemljište 725.775 KM.

U vezi ulaganja u građevinske objekte i zemljište Ustanova nam je prezentirala sljedeću dokumentaciju o vlasništvu:

- Zaključkom Vlade Kantona 12. 4. 2006. godine data je saglasnost kantonalnom Ministarstvu zdravstva na Prijedlog reorganizacije zdravstvenih ustanova na području Grada Zenica. Kantonalno Ministarstvo zdravstva, kantonalne zdravstvene ustanove i Javna ustanova „Dom zdravlja“ Zenica su zadužene za realizaciju navedenog zaključka. Formirana je 25. 12. 2006. godine Komisija za provođenje utvrđene preraspodjele poslovnih prostora od strane kantonalnog Ministarstva zdravstva (predstavnici kantonalnog Ministarstva zdravstva, kantonalnih zdravstvenih ustanova i Javne ustanove „Dom zdravlja“ Zenica). Komisija je sačinila 2008. godine zapisnik koji nisu potpisali predstavnici Zavoda za medicinu rada Zeničko-dobojskog kantona. Navedeni Zapisnik je od predstavnika Zavoda za medicinu rada Zeničko-dobojskog kantona potpisana tek 11. 12. 2017. godine.
U tom zapisniku je navedena površina Aneksa A i B po spratovima i službama, ukupne površine 3.917 m² (zgrada bivšeg Stacionara Željezare Zenica). Naime, Ustanova je preuzela od kantonalnog Zavoda za medicinu rada ove prostorije (iako ih je Ustanova i ranije koristila). U knjigovodstvenim evidencijama Ustanove za objekat preuzet od kantonalnog Zavoda za medicinu rada na 31. 12. 2021. godine iskazan je iznos sadašnje vrijednosti 317.215 KM (nabavna vrijednost 322.299 KM i ispravka vrijednosti 5.085 KM). Uvidom u prezentirani Zemljišno knjižni izvadak konstatovali smo da se ovi poslovni prostori vode kao opštenarodna imovina.
- Prema Zaključku Vlade Kantona 12. 4. 2006. godine kojim je data saglasnost kantonalnom Ministarstvu zdravstva na Prijedlog reorganizacije zdravstvenih ustanova na području Kantona i Zapisniku kantonalnog Ministarstva zdravstva iz 2008. godine, Javna ustanova „Dom zdravlja“ Zenica je preuzela poslovne prostore u suterenu i na II spratu zgrade Poliklinike od Ustanove (1.087 m²), Zapisnikom o izvršenoj primopredaji poslovnih prostorija između Ustanove i Javne ustanove „Dom zdravlja“ Zenica 29. 9. 2008. godine. Zapisnikom o izvršenoj primopredaji poslovnih prostora 4. 4. 2008. godine, Javna ustanova Kantonalni zavod za javno zdravstvo (sad Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica) je preuzela na trajno korištenje od Ustanove dio poslovnih prostorija smješten u zgradu Poliklinike (206 m²). Također, Zapisnikom o izvršenoj primopredaji poslovnih prostora 29. 9. 2008. godine, Javna ustanova Kantonalni zavod za javno zdravstvo (sad Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica) je preuzeo na trajno korištenje od Ustanove dio poslovnih prostorija smješten u zgradu Poliklinike (351 m²). Nije prezentirana dokumentacija ko je vlasnik navedenih objekata u Zemljišno knjižnom izvatu. Na 31. 12. 2021. godine se još uvijek vode u knjigovodstvenim evidencijama Ustanove poslovni prostori u krugu zgrade Poliklinika, dati Javnoj ustanovi „Dom zdravlja“ Zenica i Javnoj ustanovi Kantonalni zavod za javno zdravstvo (sad Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica) sadašnje vrijednosti 980.000 KM (nabavne vrijednosti 2.474.514 KM i ispravke vrijednosti 1.494.514 KM). Navedene objekte ne koristi Ustanova već Javna ustanova „Dom zdravlja“ Zenica i Javna ustanova Kantonalni zavod za javno zdravstvo (sad Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica). Od ukupne ispravke vrijednosti 1.494.514 KM, troškovi amortizacije za 2021. godinu iznose 27.698 KM.
- Nad ostalim građevinskim objektima u krugu Ustanove (upravna zgrada i ostali objekti odjela Ustanove) koji se vode u knjigovodstvenim evidencijama Ustanove sadašnje vrijednosti 19.784.228 KM (nabavne vrijednosti 56.244.024 KM i ispravke vrijednosti 36.459.796 KM), su u vlasništvu Grada Zenice, prema ZK izvatu od 25. 5. 2022. godine. U navedenom ZK Izvatu se vodi vlasništvo Grada Zenica nad zemljištem na kojem se nalazi Upravna zgrada i ostali objekti. Naime, Ustanova je podnijela žalbu na presudu Općinskog suda u Zenici kojom je Gradu Zenica dato pravo vlasništva nad zemljištem i građevinskim objektima u krugu Ustanove. Presudom Kantonalnog suda u Zenici od 21. 3. 2022. godine, navedeno zemljište sa pripadajućim građevinskim objektima dodijeljeno je u vlasništvo Ustanove. Ustanova je 27. 4. 2022. godine predala Općinskom sudu u Zenici, Zemljišno knjižnom uredu, zahtjev za provođenje presude uknjižbom prava vlasništva u korist Ustanove iz ZK uložak 880 (nekretnine

k.č br. 78. Crkvice kuća i zgrada od 11.687 m², neplodno zemljište 97.845 m² i ostalo neplodno zemljište 1.327 m² odnosno ukupno 110.859 m² p.l.br. 247 k.o. Zenica III). Prezentirano nam je Rješenje Općinskog suda u Zenici od 3. 8. 2022. godine, koji je na osnovu presude Kantonalnog suda u Zenici dozvolio uknjižbu prava vlasništva navedenog ZK uloška 880 u korist Ustanove.

- U knjigovodstvenim evidencijama Ustanove vodi se zemljište, koje datira iz ranijeg perioda, a koje je prema presudi Kantonalnog suda od 21. 3. 2022. godine u vlasništvu Ustanove.

Ustanova nije izvršila isknjižavanje iz knjigovodstvene evidencije građevinskih objekata sadašnje vrijednosti 980.000 KM (nabavne 2.474.514 KM i ispravke vrijednosti 1.494.514 KM) koje koriste **Javna ustanova „Dom zdravlja“ Zenica i Javna ustanova Kantonalni zavod za javno zdravstvo (sad Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica)** i koji su još 2008. godine dati na trajno korištenje tim institucijama. Neto sadašnja vrijednost stalnih sredstava je precijenjena za iznos od 980.000 KM. Amortizacija za 2021. godinu za ove objekte iznosila je 27.698 KM, zbog čega konstatujemo da su rashodi za 2021. godinu precijenjeni, a finansijski rezultat podcijenjen za navedeni iznos.

Preporuka:

- **izvršiti usklađivanje knjigovodstvene evidencije građevinskih objekata Ustanove shodno raspoloživoj dokumentaciji o vlasništvu i posjedu.**

Hipoteke i založno pravo

Uvidom u prezentovanu dokumentaciju konstatovano je da nad nekretninama i pokretnim stvarima nisu upisane hipoteke i založna prava u korist trećih lica.

Ustanova je tokom 2021. godine u više navrata vršila isknjižavanje iz bilansne knjigovodstvene evidencije rashodovanih stalnih sredstava sadašnje vrijednosti u iznosu od 212.582 KM (nabavne vrijednosti 1.910.805 KM, ispravke vrijednosti 1.698.223 KM), uz prethodno dobivena mišljenja stručnih lica i odobrenja direktora Ustanove. Centralna popisna komisija je u svom Izvještaju za 2021. godinu konstatovala navedene vrijednosti rashodovanih stalnih sredstava, na šta je saglasnost dao i Upravni odbor 11. 2. 2022. godine. Naime, rashodovana stalna sredstva nisu evidentirana u okviru vanbilansne evidencije, kako bi se osiguralo njihovo praćenje i dokaz o porijeklu do konačnog rješavanja njihovog statusa. Direktor je 22. 2. 2011. godine donio Odluku o imenovanju komisije za rashod, premještaj i likvidaciju stalnih sredstava i drugih materijalnih prava (predsjednik, zamjenik predsjednika i četiri člana) na period od četiri godine. Iz navedenog, konstatujemo da je imenovanoj komisiji u 2015. godini istekao period za koji su imenovani, ali je ista nastavila s radom. Prema ovoj Odluci o imenovanju, komisija treba raditi kontinuirano cijelu godinu, i sve izvještaje o rashodu, premještaju i licitaciji na kraju svake godine predati Centralnoj popisnoj komisiji. Naime, navedena Komisija je tokom cijele godine, a na osnovu zahtjeva sa odjela, uz mišljenje stručnih lica i odobrenje direktora Ustanove, vršila rashodovanje stalnih sredstava.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatovano je da do okončanja revizije nije izvršena likvidacija rashodovanih stalnih sredstava. S obzirom na značajan broj rashodovanih stalnih sredstava (678), kao i činjenicu da do okončanja revizije nije riješen status svih rashodovanih sredstava (bilo da se radi o zapisničkom uništenju i predaji ovlaštenim pravnim osobama za uništenje elektronskog i elektroničkog otpada, donaciji, prodaji i sl.) smatramo da bi ista trebala biti evidentirana u vanbilansnoj evidenciji do konačnog rješavanja statusa tih stalnih sredstava.

Preporuka:

- **rashodovana stalna sredstva evidentirati u vanbilansnim evidencijama do likvidacije i donošenja odluke o postupanju s tim stalnim sredstvima.**

Ostala (specifična) materijalna sredstva se odnose se na knjige trajne vrijednosti 23.745 KM i djela likovne umjetnosti 1.700 KM.

Dugoročna razgraničenja iskazana u iznosu 52.664 KM odnose se na sporazume i rješenja o izvršenju o povratu sredstava sa doktorima specijalistima, a po osnovu uplaćenih sredstava specijalizantima za obavljanje specijalizacija, koji su napustili Ustanovu, a da nisu ispoštivali ugovorene obaveze i koji su prijevremeno raskinuli radne odnose u toku obavljanja specijalizacije u Ustanovi. Po ovom osnovu u 2021. godini naplaćen je iznos od 21.416 KM.

6.2.2 Tekuća sredstva

6.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Na datum bilansa iskazane su sljedeće zalihe:

	31.12.2021.	u KM 31.12.2020.
ZALIHE	3.631.802	3.470.636
Sirovine i materijal	3.547.482	2.890.492
Sitan inventar	66.711	39.168
Proizvodi u vlastitom skladištu	1.738	1.738
Dani avansi	15.871	539.238

Pravilnikom o računovodstvenim politikama Ustanove uređena je politika vrednovanja zaliha. Zalihe Ustanove se vrednuju po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost utvrđuje se primjenom metode prosječnog ponderisanog troška.

Otpis sitnog inventara vrši se metodom 100% otpisa. Otpis sitnog inventara vrši se prilikom stavljanja u upotrebu, a isknjižavanje istog vrši se kada je sredstvo rashodovano.

Zalihe sirovina i materijala najvećim se dijelom odnose na: zalihe humanitarnog sanitetskog materijala (598.056 KM), zalihe lijekova (557.793 KM), zalihe ostalog materijala (484.070 KM), zalihe dijagnostičkih sredstava (483.173 KM), zalihe humanitarne medicinske plastike (483.053 KM) i zalihe medicinske plastike (361.385 KM). Ustanova vodi materijalno i finansijsko knjigovodstvo zaliha, a zalihe se evidentiraju po nabavnoj vrijednosti. Evidentiranje (zaduženje i razduženje) zaliha u finansijskom knjigovodstvu je uvezano kroz informacioni sistem sa evidencijom u materijalnom knjigovodstvu. Prilikom nabavke lijekova i ostalih medicinskih sredstava, zadužuje se skladište - apoteka, koje na zahtjev odjela i klinika, izdaje lijekove i drugi materijal.

Dati avansi iskazani u iznosu od 15.870 KM, odnose se na avanse date za nabavku roba u 2021. godini.

Ustanova ne prati ročnu strukturu za sve zalihe, niti utvrđuje neto nadoknadivu vrijednost na datum bilansa, zbog čega ne možemo potvrditi da se zalihe vrednuju u skladu sa zahtjevima iz paragrafa 9. MRS-a 2 – Zalihe, prema kojima se zalihe vrednuju po trošku ili neto prodajnoj vrijednosti, zavisno od toga koja je niža. Efekte usklađenja vrijednosti zaliha na finansijski rezultat nismo mogli utvrditi.

Preporuka:

- **na datum bilansa izvršiti procjenu neto nadoknade vrijednosti zaliha, u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe.**

6.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na datum bilansa iskazani su u iznosu od 1.868.243 KM. Njihova struktura prikazana je u sljedećoj tabeli:

	31. 12. 2021.	u KM 31. 12. 2020.
GOTOVINA I GOTOVINSKA SREDSTVA	1.868.243	1.438.691
Transakcijski račun (KM)	1.265.839	796.092
Transakcijski račun – namjenski račun (KM)	592.800	600.812
Blagajna	2.001	4.269

Ustanova ima otvoren transakcijski račun i namjenski račun, po osnovu ugovora o otvaranju računa kod Investiciono-Komercijalne banke d.d. Zenica (sada ASA Bank d.d. Sarajevo), koji su zaključeni u prethodnim godinama (2007. i 2011. godine), a u 2021. godini nisu provedeni postupci javnih nabavki za pružanje bankarskih usluga, što je detaljnije obrazloženo u tački 7. Izvještaja.

Pravilnikom o blagajničkom poslovanju iz 2016. godine, utvrđeno je da Ustanova ima glavnu blagajnu (KM) i ostale blagajne, a na osnovu ukazane potrebe i odluke Ustanove. Iako Ustanova nije donijela posebne odluke kojima se utvrđuju ostale blagajne, Ustanova pored glavne blagajne, ima još dvije blagajne koje se nalaze u zgradama Internog odjela i u Zgradama stacionara, u kojima se vrši naplata participacije od korisnika. Polog gotovine iz ostalih blagajni Ustanove vrši se narednog dana u glavnu blagajnu, a polog iz glavne blagajne na transakcijski račun vrši se najkasnije narednog radnog dana.

Preporuka:

- **odlukom utvrditi broj pomoćnih blagajni, u skladu s Pravilnikom o blagajničkom poslovanju Ustanove.**

6.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilansa, u finansijskim izvještajima iskazana su sljedeća kratkoročna potraživanja:

	u KM	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA		6.953.431	6.210.703
Kupci u zemlji	6.664. 403	6.170.594	
Ispравka vrijednosti potraživanja	(301.136)	(376.441)	
Kupci u inostranstvu	1.067	0	
Druga kratkoročna potraživanja	589.097	416.550	

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 6.953.431 KM, a odnose se na potraživanja od kupaca u zemlji (6.363.267 KM), potraživanja od kupaca u inostranstvu (1.067 KM) i druga potraživanja (589.097 KM). Najveći dio iskazanih potraživanja odnosi se na potraživanja od Zavoda u iznosu od 5.685.556 KM. Najveći iznos odnosi se na potraživanja po zaključenom ugovoru 4.528.060 KM, dok se ostatak potraživanja odnosi na potraživanja za rad Komisije za lječenje van Kantona, pojedinačne usluge, ino osiguranje i regresni postupak za 2021. godinu. Poslije Zavoda, najznačajnija su potraživanja od Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH u iznosu od 299.670 KM.

Sa 31. 12. 2021. godine na ispravci vrijednosti potraživanja od kupaca iskazan je iznos od 301.136 KM, a odnosi se na potraživanja preko 12 mjeseci (potraživanja iz prethodnih godina 283.431 KM i procjena očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja, u skladu s MSFI-jem 9 - Finansijski instrumenti 17.705 KM). Izvršena je ispravka vrijednosti potraživanja preko 12 mjeseci na teret rashoda u prethodnom periodu i u 2021. godini. Naime, Ustanova je prema Odluci Upravnog odbora od 11. 2. 2022. godine u 2021. godini izvršila ispravku vrijednosti (potraživanja iz 2020. godine) na teret rashoda (45.349 KM). Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da su poduzimane odgovarajuće zakonske mjere na naplati potraživanja preko 12 mjeseci (opomene, tužbe).

U toku 2021. godine izvršena je procjena očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja, u skladu s MSFI-jem 9 - Finansijski instrumenti, s ciljem realnog iskazivanja potraživanja i finansijskog rezultata. U 2021. godini po ovom osnovu je obračunato 17.705 KM (rashodi po osnovu ispravke potraživanja/ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca).

Također, prema Odluci Upravnog odbora od 11. 2. 2022. godine izvršen je direktni otpis nenaplaćenih potraživanja u iznosu 31.225 KM (potraživanja iz perioda 2012.-2019. godina).

Uvidom u prezentirane Izvode otvoreni stavki sa 31. 12. 2021. godine izvršeno je usaglašavanje sa kupcima za 90% iskazanih potraživanja, s tim da nije izvršeno usaglašavanje drugih kratkoročnih potraživanja u iznosu 589.097 KM putem Izvoda otvorenih stavki sa 31. 12. 2021. godine.

Druga kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 589.097 KM. Najveći dio se odnosi na ostala potraživanja iz budžeta 246.876 KM (Odluka Vlade Kantona o odobravanju sredstava za održavanje medicinske opreme proizvođača „Drager“ 53.779 KM; Odluka Vlade Kantona o odobravanju sredstava za održavanje softverskih sistema na Odjelu radioterapije 39.780 KM; Odluka Vlade Kantona o odobravanju sredstava za usluge full održavanja medicinske opreme proizvođača „Siemens“, na 12 mjesечnih rata po 20.237 KM; Odluka Vlade Kantona o odobravanju sredstava za tekuće održavanje medicinske opreme 7.536

KM i dr. odluke Vlade Kantona), potraživanja od kantonalnog Zavoda za zapošljavanje 220.156 KM, potraživanja za naknade bolovanja preko 42 dana 122.035 KM i potraživanja od zaposlenika 30 KM.

Navedena potraživanja iz budžeta (Vlade Kantona) u iznosu od 246.876 KM po osnovu Odluka Vlade Kantona o odobravanju sredstava Ustanovi knjigovodstveno su evidentirana na poziciji druga kratkoročna potraživanja/prihodi iz budžeta. Navedeno knjigovodstveno evidentiranje ovih potraživanja nije u skladu s članom 23. Pravilnika o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva kojem je regulisano da se kratkoročno razgraničeni rashodi i prihodi iskazuju u okviru aktivnih vremenskih razgraničenja.

Preporuka:

- *potraživanja za nefakturisane prihode evidentirati na poziciji aktivnih vremenskih razgraničenja u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva.*

6.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	31. 12. 2021.	u KM 31. 12. 2020.
KAPITAL	9.424.506	8.437.133
Osnovni kapital	20.570.427	20.570.427
Gubitak do visine kapitala	(12.133.294)	(10.958.817)
Neto dobit tekuće godine	987.373	0
Gubitak izvještajne godine	0	(1.174.477)

Osnovni kapital iskazan je u iznosu od 20.570.427 KM i odnosi se na imovinu na koju Ustanova zadržava pravo korištenja od svog osnivanja, a koja je u cijelosti u vlasništvu Osnivača (Skupštine Kantona), na osnovu Odluke o preuzimanju prava.

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da nije izvršeno usklađivanje iskazanog osnovnog kapitala u poslovnim knjigama Ustanove s kapitalom u sudskom registru. Osnovni kapital u finansijskim izvještajima iskazan je u iznosu od 20.570.427 KM, dok je u sudskom registru iskazano 35.075.560 KM. Odlukom o preuzimanju prava i obaveza osnivača i usklađivanju organizacije i poslovanja, kao i Statutom nije utvrđena vrijednost kapitala. Članom 43. Pravilnika o računovodstvenim politikama Ustanove, definisano je da se upisani kapital iskazuje u iznosu, koji je upisan u sudski registar. Nije prezentirano na šta se odnosi kapital koji je upisan u sudskom registru.

Gubitak do visine kapitala iskazan je u iznosu od 12.133.294 KM i u cijelosti se odnosi na gubitak iz ranijeg perioda.

Neto dobit tekuće godine iskazana je u iznosu od 987.373 KM.

U 2021. godini nije bilo aktivnosti na usaglašavanju pozicija osnovnog kapitala iskazanog u nadležnom sudskom registru sa iskazanim kapitalom u poslovnim knjigama Ustanove (razlika 14.505.133 KM).

Preporuka:

- *uskladiti iskazani osnovni kapital u poslovnim knjigama i u sudskom registru.*

6.2.4 Dugoročna rezervisanja

Dugoročna razgraničenja i rezervisanja iskazana u iznosu od 18.576.660 KM odnose se na unaprijed naplaćene i odložene prihode po osnovu doniranih stalnih sredstava. Navedeni iznos najvećim dijelom odnosi se na odloženi prihod na osnovu doniranih stalnih sredstava finansiranih iz sredstava Vlade Kantona u iznosu od 9.587.081 KM, odloženi prihodi na osnovu doniranih stalnih sredstava od drugih donatora (po zapisnicima) 3.557.804 KM, odloženi prihodi na osnovu doniranih stalnih sredstava-Radioterapija 1.884.668 KM i odloženi prihod od Vlade FBiH 583.252 KM.

Odgodjeno priznavanje prihoda za donirana sredstva iz donacija evidentira se u skladu s MRS-om 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći.

Tokom 2021. godine izvršeno je priznavanje odgođenih prihoda u ukupnom iznosu 5.376.089 KM po osnovu donirane opreme i novčanih sredstava za nabavku opreme. Iznos tekuće amortizacije doniranih sredstava priznaje se kao prihod u svakom periodu sistemski tokom vijeka upotrebe sredstava. Tekuća amortizacija doniranih sredstava za 2021. godinu iznosila je 2.158.965 KM.

6.2.5 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazane su obaveze u iznosu od 20.439.346 KM. Struktura obaveza prikazana je u tabeli:

	u KM	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
OBAVEZE I RAZGRANIČENJA		20.439.346	22.125.462
Dugoročne obaveze	2.666.667	5.333.334	
Kratkoročne obaveze	17.772.679	16.792.128	
Kratkoročne finansijske obaveze	2.681.330	2.676.988	
Obaveze iz poslovanja	9.948.506	9.210.398	
Obaveze iz specifičnih poslova	970	700	
Obaveze za plaće, naknade i ostala primanja zaposlenih	4.563.793	4.417.536	
Druge obaveze	566.313	479.531	
Obaveze za PDV	11.031	6.795	
Obaveze za ostale poreze i dažbine	736	0	

6.2.5.1 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze na datum bilansa iskazane su u iznosu od 2.666.667 KM, a odnose se na preostale obaveze po osnovu dugoročnog kredita. U 2021. godini, kao i u prethodnim godinama, na snazi su 24 potpisane i ovjerene bjanko mjenice Zavoda, sa klauzulom „bez protesta“ i mjenična ovlaštenja, data Ustanovi, koje Ustanova može iskoristiti za naplatu svojih dospjelih potraživanja po ugovorima o međusobnim odnosima u pružanju zdravstvene zaštite zaključno sa 31. 12. 2023. godine, na šta je dobivena saglasnost Upravnog odbora Zavoda i Vlade Kantona u 2016. godini. Naime, Skupština Kantona je početkom 2016. godine donijela Odluku o davanju saglasnosti na kreditno zaduženje Ustanove na iznos od 16.000.000 KM, u svrhu otplate dospjelih dugovanja i održavanja tekuće likvidnosti. Nakon donošenja ove Odluke, Ustanova je 10. 10. 2016. godine zaključila Ugovor o sindiciranom dugoročnom kreditu sa UniCredit Bank d.d. Mostar, Sberbank BH d.d. Sarajevo, Union banka d.d. Sarajevo i Investiciono-komercijalnom bankom d.d. Zenica (u daljem tekstu: Banke). Kredit je odobren u iznosu do 16.000.000 KM, na period od šest godina i uz kamatnu stopu od 5% godišnje fiksno. S tim u vezi 2. 11. 2016. godine zaključen je Ugovor o zalogu i ustupu potraživanja između Zavoda, Ustanove i UniCredit banke d.d. Mostar u svojstvu banke agenta Sberbanke BH d.d. Sarajevo, Union banke d.d. Sarajevo i Investiciono-komercijalne banke d.d. Zenica. Prema ugovoru, strane su se usaglasile da Banke, u svojstvu Kreditora, imaju potraživanje prema Ustanovi u iznosu od 16.000.000 KM, kao i 160.000 KM naknade i pripadajućeg iznosa kamate, koji će biti poznat po otplati kredita, a na osnovu Ugovora o sindiciranom dugoročnom kreditu, zaključenog između Banaka i Ustanove. Članom 2. ovog Ugovora definisano je da Ustanova ima potraživanje od Zavoda na osnovu kontinuiranog pružanja zdravstvenih usluga bolničke zdravstvene zaštite osiguranim licima Zavoda, te da se svake godine potpisuje ugovor o međusobnim odnosima, na koji će se primjenjivati ovaj Ugovor sve do momenta naplate ukupnih kreditnih potraživanja Banka. Radi osiguranja potraživanja Banaka, Ustanova bezuvjetno zalaže i ustupa svoje potraživanje Bankama od Zavoda u minimalnom iznosu od 120% glavnice kredita, tj. u minimalnom iznosu od 19.200.000 KM. Ugovor ostaje na snazi sve do namirenja cijelokupnog potraživanja Banaka od Ustanove.

6.2.5.2 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 17.772.679 KM, a najznačajniji iznos se odnosi na: obaveze iz poslovanja (9.948.506 KM), obaveze za plaće, naknade i ostala primanja zaposlenih (4.653.793 KM), kratkoročne finansijske obaveze (2.666.667 KM) i druge obaveze (566.313 KM).

Kratkoročne finansijske obaveze koje su iskazane u iznosu od 2.666.667 KM odnose se na kratkoročni dio dugoročnog kredita, što je detaljnije pojašnjeno u tački 6.2.5.1 Izvještaja.

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 9.948.506 KM, a najvećim se dijelom odnose na obaveze prema dobavljačima (7.676.259 KM). Od ukupnog iznosa obaveza prema dobavljačima Ustanova je usaglasila stanje obaveza u iznosu od 6.248.065 KM sa dobavljačima, što je 82% od ukupnih obaveza.

Obaveze za plaće, naknade i ostala primanja zaposlenih iznose 4.653.793 KM, a odnose se na obaveze po osnovu plaće, naknada plaće i ostalih primanja za decembar 2021. godine.

Druge obaveze su iskazane u iznosu od 566.313 KM, a najvećim dijelom se odnose na obaveze po osnovu obustava iz plata zaposlenih (499.269 KM).

6.2.6 Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 2.744.824 KM, a najvećim se dijelom odnose na: odložene prihode od primljenih donacija (1.338.198 KM), odložene prihode po osnovu novčanih doznaka (1.181.113 KM) koji se odnose na neutrošena novčana sredstva namijenjena za nabavku stalnih sredstava (Vlade FBiH, Vlade Kantona i drugih izvora), rezervisanja za sudske sporove (75.885 KM) i rezervisanja za otpremnine (44.955 KM). Na ovom kontu su evidentirani tekući troškovi i troškovi koji će nastati u periodu do 12 mjeseci (razgraničeni troškovi do 12 mjeseci).

Upravni odbor Ustanove je 11. 2. 2022. godine donio Odluku o rezervisanju naknade zaposlenika - otpremnine za period do 12 mjeseci u iznosu 44.955 KM, koja su evidentirana u knjigovodstvenim evidencijama Ustanove na 31. 12. 2021. godine na poziciji kratkoročnih rezervisanja. **Provedenom revizijom utvrđili smo da Ustanova nije vršila rezervisanja za otpremnine kod odlaska u penziju za sve zaposlenike koji su zaradili na osnovu rada, što nije u skladu sa zahtjevima MRS-a 19 - Primanja zaposlenih.** Naime, na 31. 12. 2021. godine priznala je rezervisanja otpremnine zaposlenicima do 12 mjeseci i evidentirala na kratkoročnim rezervisanjima u iznosu od 44.955 KM. Navedenim standardom je definisano da iznosi primanja koje su zaposlenici zaradili na osnovu rada trebaju priznati kao obaveza za sve zaposlenike (dugoročna rezervisanja), kako bi na datum bilansa rashodi, obaveze i finansijski rezultat bili realno iskazani.

Preporuka:

- rezervisanja za otpremnine kod odlaska u penziju vršiti u skladu sa MRS-om 19 - Primanja zaposlenih, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, kako bi na datum bilansa rashodi, obaveze i finansijski rezultat bili realno iskazani.

6.2.7 Popis sredstava i obaveza

Direktor je 6. 10. 2021. godine donio Odluku o popisu imovine i obaveza i formiranju i zadacima popisnih komisija, kao i rokovima za dostavljanje izvještaja o izvršenom popisu i Rješenja o imenovanju komisija od 20. 10. 2021. godine (Komisija za popis stalnih sredstava, sitnog inventara, materijalnih i sličnih prava; Komisija za popis lijekova i potrošnog medicinskog materijala, Komisija za popis novčanih sredstava, obaveza, potraživanja i izvora sredstava i Centralna popisna komisija), kojima su utvrđeni rad komisija (predmet popisa) kao i rok za podnošenje izvještaja o izvršenom popisu. Zbirni izvještaj o popisu imovine i obaveza za 2021. godinu Centralne popisne komisije, Upravni odbor je usvojio Odlukom 11. 2. 2022. godine.

Komisija za popis stalnih sredstava, sitnog inventara, materijalnih i sličnih prava izvršila je popis građevinskih objekata koji odgovara knjigovodstvenoj evidenciji. Komisija nije utvrdila činjenično stanje u vezi dokumentacije o posjedu i vlasništvu objekata evidentiranih u knjigovodstvenoj evidenciji. S tim u vezi skrećemo pažnju da se u knjigovodstvenoj evidenciji vode građevinski objekti sadašnje vrijednosti 980.000

KM koje Ustanova ne koristi i za koje nema pravo korištenja, što je detaljnije obrazloženo u tački 6.2.1 Izvještaja.

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da je u Elaboratu - Izvještaju o izvršenom popisu za 2021. godinu, koje je sačinila Centralna popisna komisija, navedeno po grupama stalnih sredstava da nema utvrđenih viškova i manjkova, odnosno da knjigovodstveno stanje odgovara stvarnom stanju. Međutim, do okončanja revizije nije prezentovana dokumentacija iz koje bi bilo vidljivo da je izvršeno sučeljavanje, odnosno usaglašavanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja.

Na datum bilansa iskazana su značajna stalna sredstva u iznosu od 38.649.866 KM (nabavne vrijednosti 118.102.184 KM, ispravke vrijednosti 79.452.318 KM). **Shodno tome ne možemo potvrditi da je popis stalnih sredstava izvršen kako je propisano članovima 21. i 22. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

Komisija za popis novčanih sredstava, potraživanja, obaveza i izvora sredstava je iskazala ukupna salda obaveza prema dobavljačima (7.676.259 KM) i ukupna salda potraživanja (6.953.431 KM) na 31. 12. 2021. godine, zbog čega se nismo mogli uvjeriti da je komisija izvršila popis ovih potraživanja i obaveza. Nije prezentirana dokumentacija iz koje bi bilo vidljivo da je izvršen naturalni popis pojedinačnih potraživanja od kupaca, drugih kratkoročnih potraživanja i obaveza prema dobavljačima, zbog čega se nismo uvjerili da je izvršen popis ovih potraživanja i obaveza.

Uvidom u prezentirane Izvode otvoreni stavki sa 31. 12. 2021. godine izvršeno je usaglašavanje sa kupcima (6.380.972 KM) za 90% iskazanih potraživanja. Također, nije izvršeno usaglašavanje drugih kratkoročna potraživanja iskazanih u iznosu od 589.067 KM (potraživanja iz budžeta 246.876 KM, potraživanja od kantonalnog Zavoda za zapošljavanje 220.156 KM i potraživanja za naknade bolovanja preko 42 dana 122.035 KM).

Od ukupnih obaveza prema dobavljačima (7.676.259 KM) Ustanova je usaglasila stanje obaveza u iznosu od 6.248.065 KM sa dobavljačima, što je 82% od ukupnih obaveza.

Također, uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da nije izvršen popis pasivnih vremenskih razgraničenja, nego je samo preuzet zbirni iznos iz knjigovodstvene evidencije (2.744.824 KM). Osim toga, nije izvršen popis tuđe robe evidentirane u okviru vanbilansne evidencije koja se odnosi na zalihe lijekova i potrošnog materijala koji se nabavljaju iz sredstava Zavoda za zdravstveno osiguranje i reosiguranje FBiH (3.611.005 KM).

Provedenom revizijom utvrdili smo da nije proveden cjelovit popis, s obzirom da nisu popisana potraživanja od kupaca, druga kratkoročna potraživanja, obaveze prema dobavljačima, pasivna vremenska razgraničenja i tuđa roba. Popisom su popisani građevinski objekti koje Ustanova ne koristi i za koje nema pravo korištenja. Navedeno upućuje da popis kao ni usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem nije izvršeno u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- *kod provođenja godišnjeg popisa utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza, usaglasiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem i provesti potrebna knjigovodstvena evidentiranja za utvrđene razlike, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

6.2.8 Vanbilansna evidencija

Vanbilansna evidencija u finansijskim izvještajima iskazana je u iznosu od 3.611.005 KM, a odnosi se na zalihe lijekova i potrošnog materijala, koji se nabavljaju iz sredstava Fonda solidarnosti FBiH. Nije nam prezentirana dokumentacija iz koje možemo potvrditi da je Zavod za zdravstveno osiguranje i reosiguranje FBiH vršio popis na kraju godine.

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima, iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 84.628.125 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 84.198.573 KM, što je rezultiralo pozitivnim novčanim tokom. Iznos

gotovine na kraju izvještajnog perioda odgovara iznosu gotovine iskazane u Bilansu stanja. Izvještaj o novčanom toku urađen je prema MRS-u 7 – Izvještaj o novčanim tokovima, po direktnoj metodi.

6.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

Izvještaj o promjenama na kapitalu sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva. U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2021. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama su usklađene sa Bilansom stanja i Bilansom uspjeha.

6.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

U skladu s članom 25. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, uprava treba, pri sastavljanju finansijskih izvještaja, procijeniti sposobnost subjekta da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu. Subjekt je dužan sastavljati finansijske izvještaje na osnovu principa stalnosti poslovanja, osim ako uprava ne namjerava da likvidira subjekt ili da prestane poslovati, ili ako nema realnu alternativu osim da postupi tako. Kada je uprava, prilikom procjenjivanja, svjesna značajnih neizvjesnosti vezanih za događaje ili uslove koji mogu dovesti u veliku sumnju mogućnost subjekta da nastavi poslovati u neograničenom periodu, subjekt je dužan da objavi svaku takvu neizvjesnost. U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH članom 4. propisano je da su pravna lica dužna sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objavljivanje informacija u finansijskim izvještajima vršiti u skladu sa ovim zakonu, MRS i MSFI. Članom 37. Zakona propisano je da finansijski izvještaji moraju pružiti istinit i objektivan prikaz finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja pravnih lica.

U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su statistički podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje...), kao i dio pokazatelja analize finansijskih izvještaja, a da nisu date potrebne informacije i dodatna objašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja, u skladu sa zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanja uz finansijske izvještaje.

Osim toga, Ustanova ima akumulirani gubitak iz ranijih godina do visine kapitala u iznosu od 12.133.294 KM. Ukupne obaveze na 31. 12. 2021. godine iznosile su 20.439.346 KM, od čega se na dugoročne obaveze odnosi 2.666.667 KM, a na kratkoročne obaveze 17.772.679 KM (struktura kratkoročnih obaveza: obaveze prema dobavljačima 7.676.259 KM, obaveze za plaće, naknade plaća i ostala primanja zaposlenih 4.653.793 KM i druge obaveze 5.442.627 KM). Tekuća imovina na 31. 12. 2021. godine iznosila 12.482.807 KM (na računima iskazano stanje 1.868.243 KM). Navedeno ukazuje na to da Ustanova tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati dospjele obaveze. To potvrđuje i činjenica da Ustanova sa Zavodom ima zaključen Protokol o prijevremenoj uplati paušala i načinu vraćanja duga po istom, a po osnovu molbe Ustanove za prijevremenu upлатu sredstava po Ugovoru o pružanju zdravstvene zaštite osiguranim licima Zeničko-dobojskog kantona, što je detaljnije obrazloženo u tački 6.1.1.1 Izvještaja. Također, Ustanova se 2016. godine zadužila kod poslovne banke u svrhu otplate dospjelih dugovanja i održavanja tekuće likvidnosti, što je detaljnije obrazloženo u tački 6.2.5.1 Izvještaja (obaveze po ovom kreditu na datum bilansa iznose 2.666.667 KM). Ustanova se najvećim dijelom finansira iz fonda sa kantonalnog nivoa, međutim ostvaruje značajnije prihode po osnovu donacija. Navedeno omogućava Ustanovi pokriće tekućih troškova poslovanja. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Ustanove da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem.

Uprava pri sastavljanju finansijskih izvještaja nije procijenila sposobnost Ustanove da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu, niti objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja, samim tim finansijski izvještaji ne sadrže objavu značajnih neizvjesnosti u skladu s tačkom 25. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja.

Preporuka:

- *izvršiti procjenu sposobnosti Ustanove da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu i sačiniti bilješke uz finansijske izvještaje u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.*

7. JAVNE NABAVKE

Upravni odbor Ustanove je 9. 2. 2021. godine donio Odluku o usvajanju Plana javnih nabavki za 2021. godinu, ukupne procijenjene vrijednosti nabavki 116.343.923 KM.³⁰ Tokom 2021. godine, Upravni odbor je donio deset odluka o izmjeni Plana javnih nabavki, nakon čega je procijenjena vrijednost planiranih nabavki iznosila 116.824.208 KM. Iz dostavljenog Plana javnih nabavki, te njegovih izmjena i dopuna nismo mogli konstatovati tačan broj i procijenjenu vrijednost nabavki po vrstama postupka, zbog značajnog broja tehničkih greški u istim. Odluke o izmjenama su se osim na izmjenu procijenjenih iznosa javnih nabavki, odnosile i na planiranje novih javnih nabavki, izmjene naziva predmeta javnih nabavki, te na izmjene načina realizacije nabavki.

Ustanova je u 2021. godini provela ukupno 385 postupaka javnih nabavki čija ugovorena vrijednost iznosi 11.148.223 KM, od čega 69 otvorenih postupaka (9.290.014 KM), tri pregovaračka postupka sa objavom obaveštenja o nabavci (299.022 KM), dva pregovaračkih postupaka bez objave obaveštenja o nabavci (187.200 KM), 22 konkurentska zahtjeva za dostavljanje ponuda (397.728 KM) i 258 direktnih sporazuma (974.258 KM).

Ustanova je u 2021. godini realizovala samo 9,54% postupaka javnih nabavki u odnosu na planirano.

Plan javnih nabavki je akt u kojem se detaljno planira potrošnja javnih sredstava putem provođenja jednog od postupaka koji je propisan Zakonom. Donošenjem finansijskog plana za određenu godinu stvaraju se pretpostavke za donošenje plana javnih nabavki. U planiranju javnih nabavki ugovorni organi trebaju poći od definisanja potreba za narednu finansijsku godinu uzimajući u obzir stvarne potrebe i jasno definisati predmet nabavke, planirana sredstva i potrebne količine kako bi se postupci pokrenuli blagovremeno i osigurala transparentnost prilikom njihovog provođenja, kako nalaže član 17. Zakona o javnim nabavama. Značajan iznos nerealizovanih sredstava, kao i činjenica da su tokom godine deset puta vršene izmjene plana javnih nabavki, ukazuje na to da Ustanova nije sačinila Plan na osnovu stvarnih potreba i on ne prati odobrena finansijska sredstva Planom poslovanja za nabavku roba, usluga i radova.

Izvršen je uvid u 20 procedura nabavki ukupne ugovorene vrijednosti 2.811.223 KM. Od ukupnog broja revidiranih postupaka javnih nabavki, izvršili smo uvid u sedam otvorenih postupka ukupne vrijednosti 2.500.969 KM: spect kamera (1.168.666 KM), lijekovi I krug (292.084 KM) i lijekovi II krug (421.048 KM), endoskopski stup za arteroskopiju (234.000 KM), zaštitna oprema I krug (92.338 KM), rekonstrukcija kupatila uz glavnu kuhinju (52.865 KM), te postupak nabavke mljeka i mlijecnih proizvoda koji je pokrenut krajem 2020. godine (239.968 KM). Revidirali smo i dva pregovaračka postupka bez objave obaveštenja o nabavci ukupne vrijednosti 187.200 KM koji se odnose na: nabavku rezervnih dijelova sa ugradnjom za medicinsku opremu Storz-Eswil (163.800 KM) i nabavku kancelarijskog materijala (23.400 KM). Izvršili smo uvid u četiri konkurentska zahtjeva za dostavljanje ponuda ukupne vrijednosti 76.214 KM: usluga prevoda (35.100 KM), System Headstep (19.333 KM), zaštitna odijela (12.847 KM) i zaštitna oprema- mantil nesterilni (8.934 KM). Izvršili smo uvid i u sedam direktnih sporazuma ukupne vrijednosti 46.841 KM: keks (7.012 KM), riža (7.008 KM), registratori (7.001 KM), angažovanje sanitetskog vozila (6.981 KM), smrznuti karfiol (6.805 KM) i usluga servisa PCR aparata (5.838 KM).

Planom javnih nabavki predviđena je nabavka prehrabnenih namirnica putem otvorenog postupka i zaključivanjem okvirnih sporazuma za 2021. godinu, ukupne vrijednosti 263.250 KM, koje se odnose na nabavku originalnih pakovanja hrane (152.100 KM), ostale hrane (58.500 KM), svježeg mesa (35.100 KM) i hrane za bebe (17.550 KM). Planom javnih nabavki u okviru pojedinačnih grupa navedenih predmeta nabavki, nisu precizirane vrsta i količina pojedinačnih vrsta prehrabnenih artikala.

Ustanova je 31. 7. 2020. godine pokrenula nabavku kancelarijskog materijala primjenom otvorenog postupka. Procijenjena vrijednost nabavke je iznosila 280.800 KM na dvogodišnjem nivou, uz zaključenje

³⁰ Sve iskazane vrijednosti javnih nabavki su s uključenim PDV-om. Plan javnih nabavki Ustanove iznosi je 117.833.333 KM, međutim njime su bili obuhvaćene i nabavke na koje se u skladu s Zakonom o javnim nabavkama primjenjuje izuzeće po članu 10. stav (1), tačka d.) ovog Zakona. Ukupna procijenjena vrijednost ovih nabavki iznosi je 1.489.410 KM. U Izvještaju je prikazan iznos bez ovih nabavki.

okvirnog sporazuma na period od dvije godine. Zbog žalbi na tendersku dokumentaciju, proces nabavke je obustavljen do okončanja postupka po žalbi kod Ureda za razmatranje žalbi. S obzirom da su zalihe kancelarijskog materijala potrebne za nesmetan rad Ustanove bile na minimumu, direktor je 26. 5. 2021. godine donio Odluku o pokretanju postupka javne nabavke kancelarijskog materijala – dodatne isporuke, putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja. Procijenjena vrijednost nabavke iznosila je 23.400 KM, kako je zaključen i Ugovor o nabavci zaključen je 5. 7. 2021. godine. Uzimajući u obzir značajnu razliku između procijenjene vrijednosti predmeta nabavke na dvogodišnjem nivou i realizacije nabavke u periodu juli – decembar 2021. godine (24.335 KM), te konstataciju Komisije u zapisniku da je iznos od oko 21.950 KM dovoljan da obezbijedi potrebe Ustanove za kancelarijskim materijalom za period od tri do četiri mjeseca. Naime, procijenjena vrijednost nabavke kancelarijskog materijala iznosila je 280.800 KM, što znači da je planirana prosječna nabavka u iznosu od 11.700 KM na mjesecnom nivou. **Ne možemo potvrditi da je ovakav način planiranja ukupnog iznosa potrebne količine kancelarijskog materijala adekvatan i zasnovan na pouzdanim podacima. Ovo ukazuje na to da planiranje ove javne nabavke nije zasnovano na realno iskazanim potrebama.**

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, konstatovali smo da većina postupaka nije provedena kako je predviđeno Planom javnih nabavki. Ne možemo potvrditi da je ovakav način planiranja adekvatan i zasnovan na stvarnim potrebama. Ovo ukazuje na nepostojanje sistemske povezanosti sa organizacionim jedinicama i njihovim stvarnim potrebama, prilikom donošenja Plana javnih nabavki .

Prema pismenim izjavama odgovornog lica, zbog učestalih žalbi na tendersku dokumentaciju i izbor najpovoljnijeg ponuđača, nepotpunih i neprihvatljivih ponuda, te zbog izmjene tenderske dokumentacije Ustanova je bila u situaciji da su zalihe prehrambenih proizvoda za potrebe pacijenata svedene na minimum, te je zbog toga Ustanova raspisivala postupke direktnog sporazuma, kako bi se obezbijedilo kontinuirano snabdijevanje ovim proizvodima. Žalbeni postupci odgađaju postupak nabavke i za period od nekoliko mjeseci, te su u određenim slučajevima dovodili do poništenja postupka javne nabavke, što utiče na kontinuiranost snabdijevanja Ustanove sredstvima neophodnim za normalno funkcionisanje. Prema prezentiranim podacima, izrečeno je ukupno 36 žalbi na pokrenute postupke javnih nabavki, od čega je 24 žalbi upućeno na Ured za razmatranje žalbi (četiri žalbe usvojene, jedan postupak poništen, 17 žalbi odbačeno, tri žalbe djelimično usvojene).

Poništavanje postupaka zbog žalbi vezanih za sadržaj tenderske dokumentacije, upućuje na zaključak da se tenderska dokumentacija ne sačinjava na način da sadrži sve neophodne informacije i pojašnjenja koja moraju biti jasno definisana, a na osnovu kojih ponuđači mogu pripremiti svoje ponude, što nije u skladu s odredbama Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda.

Pregledom postupaka konstatovali smo da Ustanova nije primijenila odgovarajuće postupke nabavke propisane Zakonom o javnim nabavkama, odnosno da je izvršila dijeljenje pojedinih postupaka prilikom nabavke sljedećih roba tokom 2021. godine:

- nabavku mlijeka i mliječnih proizvoda u iznosu od 41.733 KM putem 12 direktnih sporazuma od više različitih dobavljača,
- nabavku raznih prehrambenih proizvoda (smrznuta hrana, riža, ulje, margarin, šećer, marmelada, čaj, keks, mesne prerađevine, konzerve tunjevine, kompot u konzervi, sokovi) ukupne vrijednosti najmanje u iznosu od 129.711 KM putem 30 direktnih sporazuma od više različitih dobavljača.

Tako je Ustanova 23. 11. 2020. godine donijela Odluku o pokretanju postupka javne nabavke mlijeka i mliječnih proizvoda putem otvorenog postupka, procijenjene vrijednosti u Planu nabavki za 2020. godinu u iznosu od 271.440 KM na dvogodišnjem nivou, ali je zbog žalbi ovaj postupak okončan tek 6. 8. 2021. godine. Naime, na upit potencijalnog ponuđača, Komisija za javnu nabavku je izvršila uvid u tendersku dokumentaciju i utvrdila propust u dijelu definisanja tražene gramaže jednog predmeta nabavke, te 28. 12. 2020. godine izvršila izmjenu tenderske dokumentacije za LOT 13. Nakon ove izmjene i provedenog postupka javne nabavke, 10. 2. 2021. godine donesena je Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača za sve LOT-ove. Ponuđač „Bosna-Kom“ d.o.o. Gračanica je 12. 2. 2021. godine podnio zahtjev Ustanovi za uvid u ponude, što mu je i omogućeno u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Zakonom o slobodi pristupa informacijama.

Isti ponuđač je nakon uvida u ponude, uputio žalbu 22. 2. 2021. godine Ustanovi, koja se odnosiла на nepotpunu i neprihvatljivу ponudu i na izbor najpovoljnijeg ponuđačа. Ustanova je 26. 2. 2021. godina donijela Rješenje koјim se djelimično usvaja žalba, i to u dijelu kvalifikovanosti ponude jedнog od ponuđačа, dok se u drugim dijelovima odbija. Na оvo rješenje, „Bosna-Kom“ d.o.o. je izjavio žalbu, te je Ustanova u skladu s članom 100. stav (5) Zakona o javnim nabavkama proslijedio 15. 3. 2021. godine predmetnu žalbu Uredu za razmatranje žalbi. Iako je Ured za razmatranje žalbi odbacio žalbu као neosnovanu, sam proces žalbe se odrazio na snabdijevanje mlijekom i mlječnim proizvodima Ustanove. U međuvremenu је u periodu od 5. 3. do 14. 7. 2021. godine kako bi se obezbijedilo kontinuirano snabdijevanje ovom vrstom proizvoda pokrenuto ukupno 12 postupaka putem direktnog sporazuma ukupne vrijednosti 41.733 KM.

Ulaganje žalbi u vezi sa sadržajem tenderske dokumentacije, kao i ocjene kvalificiranosti ponude jedног od ponuđačа, za posljedicu je imalo to da planirana nabavka nije mogla biti provedena blagovremeno, zbog čega je nabavka mlijeka i mlječnih proizvoda vršena zaključivanjem više direktnih sporazuma (12 direktnih sporazuma ukupne vrijednosti 41.733 KM), čime je odabran manje transparentan postupak, smanjena konkurentnost, kao i mogućnost ostvarivanja niže cijene. Navedeno nije u skladu с članom 15. tačka 6. Zakona o javnim nabavkama.

U toku 2021. godine, Ustanova je izvršila djelimični raskid okvirnog sporazuma br. 20/1-11364 od 15. 11. 2019. godine, okvirnog sporazuma br. 01-11-2365/20 od 30. 4. 2021. godine i okvirnog sporazuma br. 33-04-2386/20 od 4. 5. 2020. godine, koji su zaključeni s dobavljačem „Globex“ d.o.o. Zenica. Naime, zbog izmijenjenih uslova u nabavci i promjene cijena transporta, dobavljač je 7. 9. 2021. godine obavijestio Ustanovu da više nije u mogućnosti isporučivati jedan dio roba koje su bile predmet zaključenih okvirnih sporazuma, te je tražio raskid sporazuma samo za te predmete okvirnog sporazuma (okvirni sporazum br. 20/1-11364 – samo za dio LOT-a 10, okvirni sporazum br. 33-04-2386/20 – LOT 2 i okvirni sporazum 33-04-2386/20 - LOT 1). U svom odgovoru na ovaj prijedlog, Ustanova se pozvala na odredbe sporazuma u kojima je definisano da su cijene svih predmeta nabavke fiksne i da se ne mogu mijenjati za svo vrijeme važenja okvirnog sporazuma, što je u skladu s uslovima iz tenderske dokumentacije i date izjave koja je bila sastavni dio ponude u javnoj nabavci, te se pozvala na pravo naplate ugovorne kazne. Direktor Ustanove je 1. 12. 2021. godine donio Odluku o imenovanju komisije čiji je zadatok bio da izvrši analizu i dostavi stručno mišljenje o mogućnosti zaključenja sporazumnog raskida zaključenih okvirnih sporazuma. Komisija je 2. 12. 2021. godine dostavila direktoru svoje stručno mišljenje, u kojem je konstatovala da po osnovu kašnjenje isporuke predmeta nabavke po ispostavljenim narudžbenicama, Ustanova ima pravo naplate ugovorne kazne u iznosu od 353 KM, te pravo na naplatu garancije za uredno izvršenje okvirnog sporazuma u ukupnom iznosu od 34.752 KM. Komisija je također konstatovala da po Zakonu o finansijskom poslovanju FBIH, ukoliko dužnik zakašni sa izvršavanjem obaveze plaćanja, povjerilac ima pravo, bez ikakve daljnje opomene, na posebnu naknadu u iznosu od 100 KM dnevno. S obzirom da je Ustanova u prethodne tri godine svoje obaveze prema dobavljaču „Globex“ d.o.o. izvršavala sa zakašnjanjem, u slučaju da dobavljač iskoristi svoje pravo na naplatu penal, Ustanova bi imala obavezu od cca 90.600 KM, te dodatnih 36.292 KM na ime zateznih kamata. Uzimajući u obzir sve navedeno, Komisija je predložila da Ustanova zaključi sporazumni raskid okvirnih sporazuma, a da se dobavljač obaveže da se odrice prava na naplatu penal i zateznih kamata.

Ustanova ima zaključene ugovore s Investiciono-Komercijalnom bankom d.d. Zenica (sada ASA Bank d.d. Sarajevo) o pružanju bankarskih/finansijskih usluga koji datiraju iz 2007. i 2011. godine. Nakon zaključenja ovih ugovora, Ustanova nije provodila proceduru javnih nabavki za pružanje finansijskih/bankarskih usluga, u skladu s Aneksom II dio A Zakona u toku 2021. godine.

Plan javnih nabavki nije sačinjen u skladu sa stvarnim potrebama, a planirani postupci ne prate sredstva odobrena Planom poslovanja. S tim u vezi, javne nabavke nisu planirane sistemski, s obzirom na veći broj izmjena Plana javnih nabavki, kao i malu realizaciju. Također, konstatovano je da je u više slučajeva bilo poništavanje postupaka zbog žalbi na tendersku dokumentaciju, što ukazuje na to da se tenderska dokumentacija ne sačinjava na način da sadrži sve neophodne informacije i pojašnjenja koja moraju biti jasno definisana, prema odredbama Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda.

Određeni broj nabavki vršen je zaključivanjem više direktnih sporazuma, čime je odabran manje transparentan postupak, smanjena konkurentnost, kao i mogućnost ostvarivanja niže cijene. Navedeno nije u skladu s članom 15. tačka 6. Zakona o javnim nabavkama.

Preporuke:

- **Plan javnih nabavki sačinjavati u skladu sa stvarnim potrebama, a postupke provoditi u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u dijelu primjene odgovarajućeg postupka;**
- **tendersku dokumentaciju sačinjavati u potpunosti u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima, kako bi sadržavala sve neophodne informacije na osnovu kojih ponuđači mogu pripremiti svoje ponude;**
- **provesti postupak javne nabavke usluga platnog prometa u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.**

8. OSTALI NALAZI

8.1 IT revizija procesa održavanja i razvoj IT sistema Ustanove

Menadžment Ustanove se u strateškim smjernicama IT razvoja opredijelio za etapni pristup informatizacije procesa sa konačnim ciljem izgradnje integralnog informacionog sistema. Prioritet je dat medicinskim procesima, a u zadnjoj fazi i informatizaciju poslovnih procesa računovodstvo i povezivanje istih u integralni informacioni sistem Ustanove sa krajnjim ciljem uvođenja novih metoda obračuna zdravstvenih usluga.

U periodu 2007-2010. godina Ustanova je informatizirala sve važnije medicinske procese nabavkom informacionih sistema za Službu za laboratorijsku dijagnostiku, Službu za mikrobiologiju, Službu za transfuziju, Službu za radiologiju, Službu za hemodijalizu. Nabavljeni su softverske licence za softverska rješenja, oprema i njihova instalacija.

Za Službu za laboratorijsku dijagnostiku 2007. godine od firme Wizard Computer d.o.o. Mostar kupljeno je 12 licenci za aplikativni softver RGB-Green Analysis i 11 licenci za programski protokol za analizatore i istim ugovorom i održavanje sa mjesечно naknadom koja je aneksom ugovora povećana. Za Službu za patologiju nabavljen je sistem RGB-Patologija 2007. godine, za Službu za mikrobiologiju 2008. godine nabavljen je RGB Analysis, sedam licenci programskog rješenja i dvije licence za programski analizator. Istim ugovorom je definirano aktivno perfektivno održavanje i 24 sata online podrška. Za Službu za transfuziju nabavljen je informacioni sistem „Renovatio“, dvanaest licenci desktop verzije programskog rješenja, jedna licenca za mobilnu verziju i jedna programska konekcija za analizator, implementacija Windows 2008 AD domene, transfuzije i SQL servera. Istim ugovorom je definisano i aktivno perfektivno održavanje sistema mjesечно, 24-satna online podrška. Ugovor o održavanju obnovljen je 2017. godine na isti iznos, na rok trajanja 36 mjeseci, i isti uključuje, 24 sata online podrške, daljinsko nadgledanje, popravku, 98,5 % raspoloživost sistema (pomoći korisnicima, održavanje baze, otklanjanje nedostataka u radu, održavanje protokola konekcija, ispravljanje skrivenih grešaka, izmjene programa u skladu sa zakonskim propisima, modifikacija softvera za poboljšanje performansi).

Za Službu za radiologiju 2009. godine je Aneksom ugovora o prodaji i instalaciji Magneta i CT uređaja od firme „Siemens“ d.o.o. Sarajevo nabavljen hardver i IMPAX softver. Ugovor o održavanju je obnovljen 2016. godine, za usluge održavanja i servisiranja, pomoći korisnicima, korektivno preventivno održavanje hardvera i softvera, rok važenja 36 mjeseci, usluga se realizira u tri nivoa podrške, mjesечно pohranjivanje, dnevna zamjena medija, help desk 24 sata, 98,5 % osiguranje dostupnosti sistema, dostupnost rezervnih dijelova za server, mjesечно izvještavanje IT službe o analizama, 8.760 sati pripravnosti softverski monitoring rada svih servera, novčana kazna za sat neaktivnosti sistema. Ugovor za održavanje je obnovljen u revidiranoj godini na rok važenja 12 mjeseci, jer se očekuje migracija baze u Zavodu, koja je već trebala biti urađena, a još uvijek nije jer nisu ostvareni tehnički preduslovi u Zavodu (kapacitet linka i server). Važno je napomenuti da je hardver PACSa dostigao granice kapaciteta.

Za Službu hemodijalize 2010. godine nabavljen je BIS-Hemodijaliza, od firme „Wizard Computer“ d.o.o. Mostar, Ugovor o održavanju 2016. godine, na 36 mjeseci, pomoć korisnicima, obuka korisnika, usluge tehničke podrške, 24 sata pripravnosti, statistički izvještaj o izvršenim uslugama, održavanje baze podataka, dnevno i mjesечно arhiviranje, provjera IT infrastrukture, izmjena programa po osnovu promjene u zakonskim propisima.

U 2010. godini od firme Medit d.o.o. Sarajevo, nabavljen je bolnički informacioni sistem (BIS), 50 konkurenčnih licenci. U 2013. godini zaključen je ugovor o implementaciji i održavanju u trajanju od 36 mjeseci. U 2016. godini, preneseno je pravo vlasništva licenci, kao i obaveze daljem održavanju BIS-a na Zavod u svrhu centralizacije baza podataka pacijenata i povezivanja BIS-a u integralni informacioni sistem zdravstva na kantonu. U periodu nakon revizije 2016. godine baza BIS-a je migrirana u Zavod. Sa BIS-om su integrirani LIS i IMPAX na način da se elektronska uputnica iz BIS-a šalje u laboratorije i radiologiju i na isti način se u BIS vraćaju nalazi.

Zbog različitog tumačenja ugovora o prijenosu vlasništva Ustanove u dijelu kupovine novih licenci ni Zavod ni KBZ nisu planirali sredstva za nabavku novih licenci za BIS, u revidiranoj godini nije realizirana implementacija eUputnice u centralni laboratorij Ustanove iz domova zdravlja i Opće bolnice Tešanj (10 licenci).

U trećoj fazi strateških smjernica IT razvoja planirana je informatizacija finansijskih procesa i povezivanje u integralni informacioni sistem u Ustanovi. U cilju realizacije navedenog krajem 2017. godine izvršena je nabavka usluga održavanja novog softverskog paketa za administraciju na period od 36 mjeseci. U 2020. godini je nakon provedenog otvorenog postupka zaključen novi ugovor u trajanju 24 mjeseca. Novim integralnim softverskim rješenjem je zamijenjeno više različitih međusobno nepovezanih softverskih rješenja za podršku administraciji koji su do tada korišteni, a uključeni su i procesi koji prethodno nisu bili informatizirani. Softversko rješenje obuhvata module finansijskog i robno-materijalnog knjigovodstva, javne nabavke, apoteke i kuhinja. Ugovorom je definisana podrška korisnicima datim telefonskim putem ili emailom. Uočili smo da Softversko rješenje ne sadrži online help korisnicima, kao ni pisane upute za korištenje. Sve upute korisnicima se daju usmeno. Nije nam prezentirano ni da je da je uz softversko rješenje isporučena dokumentacija opisa sistema, što je uobičajena praksa i standard. Implementacijom navedenog softverskog rješenja su poboljšane opće i aplikativne kontrole u procesima koje podržava. Predviđena integracija finansijskih računa koji se generiraju u BIS-u i LIS-u, još uvijek nije realizirana jer po navodima odgovornih nisu ispunjeni preduvjeti nadogradnje BIS-a sa postojeće (1.0) na verziju (3.0) koja podržava integraciju. Nadogradnja BIS-a je u domenu održavanja koje je u nadležnosti Zavoda.

Za navedena softverska rješenja koje koristi Ustanova vlasnička i autorska prava imaju softverske firme koje su razvile ili preuzele softver sa vlasničkim i autorskim pravima od drugih firmi i vrše implementaciju. Prema sadržaju autorskog prava izmjene softvera može vršiti samo vlasnik ili druge firme koje je isti ovlastio, što ograničava Ustanovu u izboru izvršioca usluga.

Cijene održavanja i podrške su fiksne mjesecne naknade, a iznosi se značajno mijenjali od početka ugovaranja. U ugovorene usluge su uključene usluge 24 satna online pripravnost, prilagođavanje sistema potrebama kupca, najnovije verzije programa, podrška korisnicima, dnevno arhiviranje, održavanje i arhiviranje baze, redovna izrada rezervnih kopija podataka, praćenje performansi sistema, samostalno unapređenje sistema kao i predlaganje poboljšanja. Uz mjesечne fakture se dostavljaju ugovoreni statistički izvještaji.

U specifikaciji usluga nisu navedene jedinice mjere, količine po jedinici, opis i jedinične cijene po vrsti usluge, što znači mogućnost da iste budu plaćene, a ne izvršene.

Preporuka:

- **ugovaratati usluge po vrstama, količinama i cijenama usluga, s ciljem bolje kontrole njihovog izvršenja.**

U periodu nakon revizije 2016. godine Ustanova je kontinuirano vršila zanavljanje radnih stanica koje su zbog zastarjelosti i slabijih performansi hardvera i sistemskog softvera usporavale procese rada. Vršena je i nabavka grafičkih stanica za Službu radiologije, planirana je i nabavka u revidiranoj godini

koja nije realizirana.

Ured za reviziju je dao preporuku da Ustanova treba revidirati strateške smjernice IT razvoja, i izraditi akcione planove za realizaciju istih kako bi osigurala izgradnju IT sistema u skladu sa poslovnim ciljevima, što nije realizovano, kao razlog je navedeno da je Zavod zaključkom Vlade Kantona zadužen za nabavku cjelovitog integrisanog informacionog sistema zdravstva Kantona.

Preporuka:

- *izraditi i usvojiti strateški plan razvoja s ciljem izgradnje informacionog sistema u skladu s poslovnim ciljevima.*

8.2 Sudski sporovi

Prema prezentiranim podacima, Ustanova je pokrenula 83 tužbe po osnovu pružanja zdravstvenih usluga neosiguranim licima ukupne vrijednosti 86.202 KM, jednu tužbu za utvrđivanje i uknjižbu vlasništva 100.000 KM i 18 sudskih sporova po osnovu povreda na radu ukupne vrijednosti 58.365 KM.

Protiv Ustanove se vode 23 sudska spora ukupne vrijednosti 236.446 KM. Od ukupno pokrenutih sudskih sporova, 16 sporova ukupne vrijednosti 108.525 KM odnosi se na pokrenute tužbe iz radnog odnosa i sedam tužbi po osnovu naknade štete u iznosu 127.921 KM.

Naime, Ustanova je na 31. 12. 2021. godine priznala rezervisanja za sudske sporove koje su pokrenuli zaposlenika i pacijenata, u iznosu od 75.884 KM, uz prethodno izvršenu procjenu ishoda ovih sporova, uvažavajući zahtjeve MRS-a 37- Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina. Ovaj iznos evidentiran je na teret rashoda po sudskim sporovima.

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Ustanova je 15. 8. 2022. godine dostavila komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

U komentaru su data obrazloženja (sa dodatnom dokumentacijom za pojedine nalaze) koja se odnose na: priznavanje prihoda po osnovu donacija od Vlade Zeničko-dobojskog kantona; neprocjenjivanje i neobjavljanje značajne neizvjesnosti u vezi stalnosti poslovanja; neiskazivanje zaliha u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, iskazivanje građevinskih objekata koje Ustanova ne koristi i za koje nema pravo korištenja; iskazivanje stalnih sredstava koja datiraju iz ranijeg perioda, a za koja nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje; godišnji popis imovine i obaveza; ocjenu preporuka datih u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2016. godinu; sistematizaciju radnih mesta; prevenciju korupcije; planiranje prihoda i rashoda za 2021. godinu; usvajanje godišnjeg obračuna od Upravnog odbora; iskazivanje prihoda po osnovu Ugovora o pružanju zdravstvene zaštite osiguranim licima Zeničko-dobojskog kantona; nemajenski utrošak dijela sredstava odobrenih po Odluci Vlade Zeničko-dobojskog kantona od 31. 5. 2021. godine; nepoduzimanje aktivnosti Vlade Zeničko-dobojskog kantona kao osnivača na pokriću iskazanog akumuliranog gubitka; postupanje sa rashodovanim stalnim sredstvima za koja do okončanja revizije nije izvršena likvidacija; nepopisivanje zaliha lijekova i potrošnog materijala koji se nabavljaju iz sredstava Fonda solidarnosti FBiH; Bilješke uz finansijske izvještaje; sačinjavanje Plana javnih nabavki; neprovođenje procedure javne nabavke za usluge platnog prometa i izgradnju IT sistema u skladu s poslovnim ciljevima.

Prihvaćeno je obrazloženje koje se odnosi na iskazivanje zemljišta u Glavnoj knjizi s obzirom na to da je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Javnoj ustanovi Kantonalna Bolnica Zenica³¹ definisano da, prema Bilansu stanja na 31. 12. 1996. godine, Ustanova preuzima sredstva, prava i obaveze Radne organizacije Regionalni medicinski centar i Osnovne organizacije udruženog rada Regionalne bolnice Zenica, između ostalog i zemljište u vrijednosti od 708.820 KM. Uvažili smo navedeno, što smo i inkorporirali u Izvještaj. Za ostala materijalna sredstva (stan), u sadašnjoj

³¹ „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 2/98

vrijednosti od 90.018 KM na datum bilansa, nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje.

U vezi nalaza koji se odnosio na to da je sistematizacijom radnih mjesta određen broj izvršilaca za svako sistematizovano radno mjesto, ali da nisu utvrđeni opisi poslova po radnim mjestima, niti su jasno definisana ovlaštenja i odgovornosti zaposlenih, dostavljena je dodatna dokumentacija koja se odnosi na Prilog 2. Pravilnika o radu, koji sadrži opis poslova radnih mjesta, što je prihvaćeno i inkorporirano u Izvještaj.

U komentaru je dostavljeno obrazloženje vezano za ocjenu preporuke iz prethodnog revizorskog izvještaja za koju smo konstatovali da je nerealizovana budući da nisu donesene interne procedure kojima bi se definisala metodologija planiranja, kao i procedure koje bi osigurale praćenje efikasnosti i ekonomičnosti planiranih aktivnosti. Uz očitovanje je dostavljen interni akt Priprema i izrada plana koji je direktor Bolnice donio 27. 4. 2022. godine, što je prihvaćeno i inkorporirano u Izvještaj.

Komentare po ostalim nalazima nismo prihvatali, s obzirom na to da nisu data adekvatna obrazloženja, niti je dostavljena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju. S tim u vezi dajemo sljedeća pojašnjenja:

- U vezi priznavanja prihoda po osnovu donacija od Vlade Zeničko-dobojskog kantona, za koje je obavljenom revizijom konstatovano da nije izvršeno na osnovu direktne povezanosti između nastalih troškova i ostvarenih prihoda, Ustanova je dala obrazloženje da su Odluke Vlade Kantona donesene krajem decembra 2020. godine, godine COVID-a 19, gdje je bila velika neizvjesnost ispunjenja odluka. Osim toga, u obrazloženju se navodi da u nekim odlukama nije naveden period u kojem se trebaju koristiti ova sredstva, već je samo utvrđeno da su zdravstvene ustanove dužne u roku od 30 dana po primitu odobrenih sredstava dostaviti izvještaj kantonalmu Ministarstvu zdravstva o pravdanju utrošenih sredstava, kao i da je MRS-om 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanja državne pomoći, definisano da se državne pomoći, uključujući nenovčane pomoći po fer vrijednosti, ne trebaju priznati sve dok ne postoji razumno uvjerenje da će biti primljene. S tim u vezi ističemo da se u kontekstu odredbi MRS-a 20, na koje se u obrazloženju poziva, ne može smatrati da postoji neizvjesnost da ove pomoći neće biti primljene, samo zato što su Odluke o pomoćima donesene u godini u kojoj je bio aktualan COVID-19. Prihode je u Bilansu uspjeha neophodno priznavati na osnovu direktne povezanosti između nastalih troškova i ostvarenih prihoda, odnosno potrebno je sučeliti rashode i prihode istog perioda koji proizilaze zajednički i direktno iz istih transakcija, u skladu sa zahtjevima Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje.
- U vezi kvalifikacije koja se odnosi na to da Ustanova prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja nije izvršila procjenu, niti objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja u Bilješkama uz finansijske izvještaje, u skladu s MRS-om 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, Ustanova je navela da nije privatno preduzeće, već da je njen osnivač Kanton, kao i da ostvaruje značajne prihode sa kantonalmog i federalnog nivoa. Također, navela je da se dugoročni kredit kojem je bila garant Vlada Kantona uredno vraća, da nema velikih tužbi pokrenutih protiv Ustanove i da nema nikakvih drugih indicija da je stalnost njenog poslovanja ugrožena. Ustanova je dužna primijeniti okvir finansijskog izvještavanja prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, što uključuje obavezu da na datum bilansa procijeni sposobnost da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu i da objavi svaku neizvjesnost. S obzirom na to da su obavljenom revizijom konstatovani pokazatelji i okolnosti koje stvaraju sumnju u sposobnost Ustanove da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem (što je detaljnije obrazloženo u tačkama 6.1.3 i 6.5 Izvještaja), te da Ustanova nije postupila u skladu sa zahtjevima MRS-a 1, nismo prihvatali dato obrazloženje.
- Vezano za kvalifikaciju koja se odnosi na to da zalihe sirovina i materijala nisu iskazane u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, kao i da Ustanova ne prati ročnu strukturu zaliha, niti utvrđuje neto nadoknadivu vrijednost na datum bilansa, Ustanova je navela da ne primjenjuje MRS 2 – Zalihe jer smatra da se odredbe ovog Standarda odnose na trgovačke zalihe i zalihe u proizvodnji, kao i da se na Ustanovu odnosi jedino paragraf 19. MRS-a 2. Također, navodi se

da Ustanova ima zalihe u obliku osnovnog i potrošnog materijala čiji utrošak izlazi po prosječnoj cijeni, a trošak zaliha ne uključuje maržu ili opće troškove koji se ne mogu pripisati pružanju usluga, a koji su često uključeni u cijene koje zaračunavaju pružatelji usluge, da Ustanova zalihe ne prodaje i nema potrebu za utvrđivanjem neto nadoknadive vrijednosti na datum bilansa i da zalihe vrednuje po principu troška. Ističemo da je paragrafom 9. MRS-a 2 – Zalihe definisano da se zalihe trebaju vrednovati po trošku ili neto prodajnoj vrijednosti, zavisno od toga šta je niže, nezavisno od toga da li su zalihe namijenjene prodaji ili ne.

- U vezi s iskazivanjem građevinskih objekata koje Ustanova ne koristi i za koje nema pravo korištenja Ustanova je u obrazloženju navela da je Vlada Zeničko-dobojskog kantona 12. 4. 2006. godine donijela Zaključak kojim je data saglasnost Ministarstvu zdravstva Zeničko-dobojskog kantona na Prijedlog reorganizacije zdravstvenih ustanova na području Općine Zenica. Uz obrazloženje su dostavljeni dopisi koje je Ustanova uputila kantonalmu Ministarstvu zdravstva od 21. 7. 2021. i 4. 4. 2022. godine, sa zahtjevom za rješavanje imovinsko-pravnih pitanja zdravstvenih ustanova na području Grada Zenice, u kojem je navedeno da bi ovo Ministarstvo kao osnivač svih kantonalnih zdravstvenih ustanova trebalo preuzeti ključnu ulogu u rješavanju problema. Međutim, prema Zaključku Vlade Kantona od 12. 4. 2006. godine kojim je data saglasnost kantonalmu Ministarstvu zdravstva na Prijedlog reorganizacije zdravstvenih ustanova na području Općine Zenice i zapisniku kantonalnog Ministarstva zdravstva iz 2008. godine, Javna ustanova „Dom zdravlja“ Zenica je preuzela poslovne prostore u zgradbi Poliklinika od Ustanove (Zapisnik o izvršenoj primopredaji od 29. 9. 2008. godine). Također, Zapisnikom o izvršenoj primopredaji poslovnih prostora od 4. 4. 2008. godine, Javna ustanova kantonalni Zavod za javno zdravstvo (sada Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica) je preuzela na trajno korištenje od Ustanove dio poslovnih prostorija smještenih u zgradbi Poliklinike. Shodno navedenom, ovi građevinski objekti ne ispunjavaju zahtjeve za priznavanje definisane MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, da bi se njihov trošak priznao kao imovina u Glavnoj knjizi Ustanove, zbog čega obrazloženje nije prihvaćeno.
- U vezi obavljanja godišnjeg popisa imovine i obaveza dato je obrazloženje da je popis imovine i obaveza, kao i usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, izvršeno u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Dostavljena je dokumentacija koja je prethodno prezentovana revizorskem timu, kao i dodatna dokumentacija koja se odnosi na popis tuđe robe, odnosno zaliha lijekova i potrošnog materijala koji se nabavljaju iz sredstava Fonda solidarnosti FBiH (bruto bilans Ustanove za klasu 8 – vanbilansna evidencija i lager lista Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH), ali nije prezentirana dokumentacija iz koje se može vidjeti da je izvršen stvarni popis tuđe robe. Shodno navedenom, obrazloženje i dostavljena dokumentacija nisu imali uticaja na nalaze u Izvještaju.
- U komentaru je dato i obrazloženje u vezi sa nalazom da na datum bilansa nije vršena procjena postoje li pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjena nadoknadičnog iznosa. Navedeno je da je Ustanova javna ustanova koja ne generiše prihod od upotrebe stalnih sredstava jer nije proizvodno preduzeće, ali se knjigovodstvo vodi po kontnom planu privrednih preduzeća. Najveći prihod Ustanova ostvaruje od Ugovora sa zavodima zdravstvenog osiguranja, a ne od pružanja usluga po tržišnom principu. Obrazloženje nije prihvaćeno s obzirom na to da je tačkom 9. MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, propisano da na kraju svakog izvještajnog perioda subjekt treba da ocijeni da li postoje bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost neke imovine umanjena. Ako takve indicije postoje, subjekt je dužan da izvrši formalnu procjenu nadoknadičnog iznosa.
- U komentaru je dato obrazloženje vezano za nalaz da Upravni odbor, iako je trebao, nije usvojio godišnji obračun za 2021. godinu, što nije u skladu s članom 46. Statuta. Navodi se da nalaz nije tačan iz razloga što je Upravni odbor usvojio godišnji obračun prije njegove predaje Finansijsko-informatičkoj agenciji, a kao dokaz je dostavljena Odluka Upravnog odbora od 24. 2. 2022. godine kojom se utvrđuju finansijski izvještaji za 2021. godinu. Članom II Odluke

definisano je da ona služi za potrebe predaje finansijskih izvještaja ovlaštenoj instituciji. Ova Odluka je prezentirana timu i tokom obavljanja revizije, te se ne može smatrati Odlukom o usvajanju godišnjeg obračuna, kako to nalaže član 46. Statuta.

- U vezi s nalazom koji se odnosi na nemajenski utrošak dijela sredstava odobrenih po Odluci Vlade Zeničko-dobojskog kantona od 31. 5. 2021. godine dostavljeno je obrazloženje da nalaz nije tačan jer je Vlada Zeničko-dobojskog kantona donijela Odluku o odobravanju sredstava zdravstvenim ustanovama s područja Kantona, a kantonalno Ministarstvo zdravstva Preporuku da se može izvršiti zapošljavanje 30 medicinskih tehničara i 15 spremaćica, koja je dostavljena uz komentar. S tim u vezi ističemo da je nesporno da je kantonalno Ministarstvo zdravstva 3. 4. 2020. godine donijelo Preporuku, ali je isto tako nesporno da je Vlada Zeničko-dobojskog kantona 31. 5. 2021. godine donijela Odluku o odobravanju sredstava zdravstvenim ustanovama s područja Kantona, kojom je u članu 1. stav 2. propisala namjenu sredstava (nije predviđeno da se iz ovih sredstava finansiraju troškovi plaća). Također, Odlukom ni na koji način nije utvrđeno da se vezuje za Preporuku kantonalnog Ministarstva zdravstva od 4. 3. 2020. godine. Imajući u vidu navedeno, obrazloženje i dostavljena dokumentacija nisu imali uticaja na izmjene nalaza u Izvještaju.
- Vezano za rashodovana stalna sredstva koja su isknjižena tokom 2021. godine iz bilanske knjigovodstvene evidencije, a u međuvremenu nije izvršena njihova likvidacija, dostavljeno je obrazloženje da se najvećim dijelom radi o stalnim sredstvima sa sadašnjom vrijednošću od 0 KM, koja se odlažu u posebno skladište i da se nakon njihove prodaje evidentira prihod u poslovnim knjigama. Istimemo da, iako se radi najvećim dijelom o sredstvima koja imaju sadašnju vrijednost 0 KM, ta stalna sredstva mogu imati značajnu upotrebnu ili prodajnu vrijednost, zbog čega je potrebno da se evidentiraju u okviru vanbilanske evidencije do likvidacije i donošenja odluke o konačnom postupanju s tim stalnim sredstvima, kako bi se osiguralo njihovo praćenje.
- U komentaru je dato obrazloženje vezano za nalaz da Plan javnih nabavki nije sačinjen u skladu sa stvarnim potrebama i da planirani postupci ne prate sredstva odobrena Planom poslovanja. Navodi se da se Planom javnih nabavki planiraju stavke prema potrebama svih odjela za novom opremom, a realizuju se iz sredstava osnivača, prema odobrenim sredstvima i listi prioriteta koja bude utvrđena svake godine, što je standardna procedura prilikom sačinjavanja Plana javnih nabavki. S obzirom na to da je Ustanova u 2021. godini realizovala samo 9,54% nabavki u odnosu na planirano, odnosno da je evidentan značajan iznos nerealizovanih nabavki, kao i da su tokom godine deset puta vršene izmjene plana javnih nabavki, ne možemo potvrditi da je Ustanova sačinila Plan javnih nabavki na osnovu stvarnih potreba, kao ni da planirani postupci prate sredstva odobrena Planom poslovanja, što je detaljnije obrazloženo u tački 7. Izvještaja.
- U vezi nalaza da Ustanova ima zaključene ugovore s bankom o pružanju bankarskih/finansijskih usluga koji datiraju iz 2007. i 2011. godine, te da nakon zaključenja ovih ugovora nije provedena procedura javnih nabavki za pružanje ovih usluga, dostavljeno je obrazloženje da je Ustanova provela proceduru javnih nabavki za ove usluge i potpisala Ugovor 23. 8. 2019. godine, međutim, nije dostavljena dokumentacija koja bi potvrdila navedeno obrazloženje.

Koordinatorica rada u Sektoru za finansijsku
reviziju zavoda, fondova i agencija

Marijana Milićević

Tim za reviziju

Meliha Baručija – voditeljica tima

Rubina Tanović – članica tima

V PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine			
Naziv pravnog lica: Javna ustanova Kantonalna bolnica Zenica			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	82.234.488	70.867.806
1	Prihodi od prodaje robe	0	0
2	Prihodi od prodaje učinaka	320.022	0
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	0	0
4	Ostali poslovni prihodi	81.914.466	70.867.806
II	Poslovni rashodi (od 1 do 9)	80.441.636	71.634.616
1	Nabavna vrijednost prodane robe	0	0
2	Materijalni troškovi	16.889.300	12.983.234
3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	57.203.974	52.994.719
4	Troškovi proizvodnih usluga	1.704.775	1.519.996
5	Amortizacija	3.231.710	2.872.966
6	Troškovi rezervisanja	120.840	142.110
7	Nematerijalni troškovi	1.291.037	1.121.591
8	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
9	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I-II)	1.792.852	0
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II-I)	0	766.810
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	15.882	112.072
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	0	0
2	Prihodi od kamata	15.882	21.765
3	Pozitivne kursne razlike	0	0
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	0	0
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja	0	0
6	Ostali finansijski prihodi	0	90.307
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	317.441	483.441
1	Finansijski rashodi iz odnosa s povezanim pravnim licima	0	0
2	Rashodi kamata	317.069	483.411
3	Negativne kursne razlike	372	30
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	0	0
5	Ostali finansijski rashodi	0	0
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	0	0
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	301.559	371.369
VII	Dobit redovne aktivnosti (III-VI) > 0	1.491.293	0
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III-VI) < 0	0	1.138.179
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	131.081	195.269
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	5.135	27.401
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	0	0
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	0	0
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Dobici od prodaje materijala	9.428	3.552
6	Viškovi	0	0
7	Naplaćena otpisana potraživanja	16.638	36.376
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	0	0
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	99.880	127.940
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	613.001	231.567
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	249.597	7.179
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	0	0
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	0	0
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Gubici od prodaje materijala	0	0
6	Manjkovi	0	0
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	0	0

8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	63.053	126.431
9	Rashodi i gubici na zalihamama i ostali rashodi	300.351	97.957
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	0	0
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	481.920	36.298
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRJEDNOSTI SREDSTAVA	0	0
1	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	0	0
2	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	22.000	0
3	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
4	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
XIII	Dobit od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) > 0	0	0
XIV	Gubitak od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) < 0	22.000	0
1*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda	0	0
2*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda	0	0
	DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Dobit neprekinitog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) > 0	987.373	0
XVI	Gubitak neprekinitog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) < 0	0	1.174.477
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1**	Porezni rashodi perioda	0	0
2**	Odloženi porezni rashodi perioda	0	0
3**	Odloženi porezni prihodi perioda	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XVII	Neto dobit neprekinitog poslovanja (XV-XVII - 1**- 2**+ 3**) > 0	987.373	0
XVIII	Neto gubitak neprekinitog poslovanja (XV-XVII - 1**- 2**+ 3**) < 0	0	1.174.477
	DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA		
XIX	Neto dobit prekinutog poslovanja	0	0
XX	Neto gubitak prekinutog poslovanja	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XXI	Neto dobit perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) > 0	987.373	0
XXII	Neto gubitak perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) < 0	0	1.174.477
B)	OSTALA SVEOBUVATNA DOBIT ILI GUBITAK		
1	Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
2	Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
3	Obračunati odloženi porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0
XXIII	Neto ostala sveobuhvatna dobit (1-2-3) > 0	0	0
XXIV	Neto ostali sveobuhvatni gubitak (1-2-3) < 0	0	0
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) > 0	987.373	0
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) < 0	0	1.174.477
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXI ili XXII)	987.373	(1.174.477)
	a) vlasnicima maticе	987.373	(1.174.477)
	b) vlasnicima manjinskih interesa	0	0
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXIII ili XXIV)	987.373	(1.174.477)
	a) vlasnicima maticе	987.373	(1.174.477)
	b) vlasnicima manjinskih interesa	0	0
	Zarada po dionicima:	0	0
	a) obična	0	0
	b) razdijeljena	0	0
	Prosječan broj zaposlenih:		
	- na bazi sati rada	1.658	1.625
	- na bazi stanja krajem mjeseca	1.738	1.724

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 16. 2. 2022. godine.

Direktor
Rasim Skomorac

Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine

Naziv pravnog lica: Javna ustanova Kantonalna bolnica Zenica

Pozicija	Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine /neto/	
	Bruto	Ispравка vrijednosti	NETO (3-4)		
1	2	3	4	5	6
AKTIVA					
A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (od 1 do 8)	118.154.848	79.452.318	38.702.530	36.468.168	
1 Nematerijalna sredstva	1.410.310	1.358.049	52.261	81.603	
2 Nekretnine, postrojenja i oprema	116.579.734	78.007.574	38.572.160	36.287.251	
3 Investicione nekretnine	0	0	0	0	
4 Biološka sredstva	86.695	86.695	0	0	
5 Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	25.445	0	25.445	28.032	
6 Dugoročni finansijski plasmani	0	0	0	71.282	
7 Druga dugoročna potraživanja	0	0	0	0	
8 Dugoročna razgraničenja	52.664	0	52.664	0	
B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0	
C) TEKUĆA SREDSTVA (od 1 do 2)	16.660.148	4.177.341	12.482.807	11.146.405	
1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	7.508.007	3.876.205	3.631.802	3.470.636	
2 Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	9.152.141	301.136	8.851.005	7.675.769	
D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0	
E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	0	0	0	0	
I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	134.814.996	83.629.659	51.185.337	47.614.573	
II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna aktiva	3.611.005	0	3.611.005	3.598.125	
UKUPNO AKTIVA (I+II)	138.426.001	83.629.659	54.796.342	51.212.698	
PASIVA					
A) KAPITAL (od 1 do 10)	0	0	9.424.506	8.437.133	
1 Osnovni kapital	0	0	20.570.427	20.570.427	
2 Upisani neuplaćeni kapital	0	0	0	0	
3 Emisiona premija	0	0	0	0	
4 Rezerve	0	0	0	0	
5 Revalorizacione rezerve	0	0	0	0	
6 Nerealizovani dobici	0	0	0	0	
7 Nerealizovani gubici	0	0	0	0	
8 Neraspoređena dobit	0	0	0	0	
9 Gubitak do visine kapitala	0	0	12.133.294	12.133.294	
10 Otkupljene vlastite dionice i udjeli	0	0	0	0	
B) DUGOROČNA REZERVISANJA	0	0	18.576.660	16.373.032	
C) DUGOROČNE OBAVEZE	0	0	2.666.667	5.333.334	
D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	0	0	0	0	
E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)	0	0	17.772.679	16.792.128	
1 Kratkoročne finansijske obaveze	0	0	2.681.330	2.676.988	
2 Obaveze iz poslovanja	0	0	9.948.506	9.210.398	
3 Obaveze iz specifičnih poslova	0	0	970	700	
4 Obaveze po osnovu plaća, nak. i ostalih primanja zaposlenih	0	0	4.563.793	4.417.536	
5 Druge obaveze	0	0	566.313	479.531	
6 Obaveze za PDV	0	0	11.031	6.975	
7 Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	0	0	736	0	
8 Obaveze za porez na dobit	0	0	0	0	
F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0	0	2.744.825	678.946	
G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	0	0	0	0	
I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)	0	0	51.185.337	47.614.573	
II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna pasiva	0	0	3.611.005	3.598.125	
UKUPNO PASIVA (I+II)	0	0	54.796.342	51.212.698	

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 16. 2. 2022. godine.

**Direktor
Rasim Skomorac**

Izvještaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine (Direktna metoda)

Naziv: Javna ustanova Kantonalna bolnica Zenica

	O p i s	Oznaka (+,-)	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
	A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNICH AKTIVNOSTI			
I	Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)		72.159.060	74.708.498
1	Prilivi od kupaca i primljeni avansi	+	71.446.754	73.136.678
2	Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	+	693.644	1.559.093
3	Ostali prilivi od poslovnih aktivnosti	+	18.662	12.727
II	Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (4 do 8)		75.337.231	70.721.959
4	Odlivi iz osnova isplate dobavljačima i dati avansi	-	17.047.840	16.656.625
5	Odlivi iz osnova plaća, naknada plaća i drugih primanja zaposlenih	-	51.907.557	47.731.736
6	Odlivi iz osnova plaćenih kamata	-	314.247	474.527
7	Odlivi iz osnova poreza i drugih dadžbina	-	116.756	97.605
8	Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	-	6.050.831	5.761.466
III	Neto prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti		0	3.986.539
IV	Neto odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti		3.178.171	0
	B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
I	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (9 do 14)		0	3.026
9	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+	0	0
10	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela	+	0	0
11	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+	0	0
12	Prilivi iz osnova kamata	+	0	0
13	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+	0	0
14	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana		0	3.026
II	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (15 do 18)		3.645.591	0
15	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	0	0
16	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	0	0
17	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	3.645.591	0
18	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	0	0
III	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (I-II)		0	3.026
IV	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (II-I)		3.645.591	0
	C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
I	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (34 do 37)		12.469.065	4.865
19	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+	0	0
20	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	+	0	0
21	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	+	2.544.471	0
22	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+	9.924.594	4.865
II	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (23 do 28)		5.215.751	2.858.064
23	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-	0	0
24	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	2.666.667	2.666.667
25	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	2.544.471	0
26	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-	0	0
27	Odlivi iz osnova isplaćenih dividenda	-	0	0
28	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	4.613	191.397
III	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (I-II)		7.253.314	0
IV	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (II-I)		0	2.853.199
D.	UKUPNI PRILIVI GOTOVINE		84.628.125	74.716.389
E.	UKUPNI ODLIVI GOTOVINE		84.198.573	73.580.023
F.	NETO PRILIV GOTOVINE		429.552	1.136.366

G. NETO ODLIV GOTOVINE		0	0
H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		1.438.691	302.325
I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+	0	0
J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	0	0
K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda		1.868.243	1.438.691

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 16. 2. 2022. godine.

Direktor

Rasim Skomorac

Izvještaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2021. godine

Naziv pravnog lica: Javna ustanova Kantonalna bolnica Zenica

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revaloriz. rezerve	Nerealizovani dobici/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit/gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3±5±5±7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na 31. 12. 2019. god.	20.570.427	0	0	0	(10.958.817)	9.611.610	0	9.611.610
2. Efekti promj. račun. politikama	0	0	0	0	0	0	±	0
3. Efekti ispravki grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2019., odnosno 1. 1. 2020. god. (1±2±3)	20.570.427	0	0	0	(10.958.817)	9.611.610	0	9.611.610
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Nerealizovani dobici/gubici po osnovu finansijs.sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	0	(1.174.477)	(1.174.477)	0	(1.174.477)
9. Neto dobici/gubici priznati direktno u kapital	0	0	0	0	0	0	0	0
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0
11. Emisija dionič.kapitala i dr.oblici poveć. ili smanj. osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0
12. Stanje na 31. 12. 2020. godine, odnosno 1. 1. 2021. godine (4±5±6±7±8±9-10+11)	20.570.427	0	0	0	(12.133.294)	8.437.133	0	8.437.133
13. Efekti promj. račun. politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Efekti ispravki grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2020., odnosno 1. 1. 2021. god. (12±13±14)	20.570.427	0	0	0	(12.133.294)	8.437.133	0	8.437.133
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstva	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Nerealizovani dobici/gubici po osnovu finansijs.sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	0	987.373	987.373	0	987.373
20. Neto dobici/gubici priznati direktno u kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0
21. Objavljene dividende i dr.oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0
22. Emisija dionič. kapitala i dr.oblici poveć. ili smanj.osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0
23. Stanje na 31. 12. 2021. god. (15±16±17±18±19±20-21+22)	20.570.427	0	0	0	(11.145.921)	9.424.506	0	9.424.506

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 16. 2. 2022. godine.

Direktor

Rasim Skomorac